

DE STER

Januari 1977 · 77e Jaargang · Nummer 1

DE STER

Uitgave van
DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS
VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

Januari 1977
77e Jaargang · Nummer 1

Eerste Presidium:

Spencer W. Kimball
N. Eldon Tanner
Marion G. Romney

Raad der Twaalven:

Ezra Taft Benson Thomas S. Monson
Mark E. Petersen Boyd K. Packer
Delbert L. Stapley Marvin J. Ashton
LeGrand Richards Bruce R. McConkie
Howard W. Hunter L. Tom Perry
Gordon B. Hinckley David B. Haight

Adviseurs

Howard W. Hunter L. Tom Perry
Robert D. Hales O. Leslie Stone

Redacteur kerkelijke tijdschriften

Dean L. Larsen

Redactie International Magazines

Larry Hiller, hoofdredacteur
Carol Larson, redactrice
Roger Gylling, designer

Redactie DE STER

George Ph. M. Kraanen,
Kerkelijk Vertaalbureau
Postbus 13042, 2502 Utrecht
Peter Berkhahn, Kerknieuws,
Porthstr. 5, D-6000 Frankfurt/Main 50
Harry Bohler, layout

Druk

Paul Giese KG, Offenbach/Main

Correspondenten

Ring Den Haag Nederland: J. Thiel,
Valeriusstraat 19, Vlaardingse 3170
Zendingsgebied Nederland Amsterdam:
F. W. Collé-Sirach
Parelvisserstraat 28, Apeldoorn
Zendingsgebied België Antwerpen:
D. Taselaar
Houwstraat 65, Opoeteren 3671

Abonnementen per kalenderjaar

(Op te geven via wijk/gemeente)
Fl. 19,- of 260 BF
Citibank Amsterdam 266 041 434
The Church of Jesus Christ LDS
Citibank Brussel 570 0300 314-60
The Church of Jesus Christ LDS
USA en Canada (zeepost): \$ 8.00

© 1976 by the Corporation of the
President of The Church of Jesus Christ
of Latter-day Saints. All rights reserved.

INHOUD

De hereniging van onze wegen. President Spencer W. Kimball	1
Mormoons dagboek	
„Al mijn kansen heb ik aan de Heer te danken”.	
Lawrence Cummins	5
„Ik kon mijn tranen niet bedwingen”. Tonga Toutai Peletu'a	6
„Wij betaalden onze tiende”. Daniël Afamasaga Betham ..	6
De gemeenschappelijke bestemming van de Lamanieten en de heiligen der laatste dagen. Dean L. Larsen	7
Vraag en antwoord	
„Een aantal van mijn vrienden is van mening dat het geoorloofd is water te drinken tijdens het vasten. Is dat juist?” Russell M. Nelson	11
„Wij horen veel over de familiebanden in het hiernamaals, maar zullen we daar ook met onze vrienden om kunnen gaan?” Broeder Clark	11
„Ik weet dat Hij leeft”. Alice Stratton	13
Verhalen van het Eerste Presidium	
Zonder tevens de weg voor hen te bereiden.	
President Spencer W. Kimball	16
Tiende betalen. President Marion G. Romney	16
Ik dacht, dat ik op je kon rekenen. President N. Eldon Tanner	17
De „big boy” van het open veld. Murray T. Pringle	18
Voor de grap	20
Stephen. Pene Horton	21
Echtgenotes van algemene autoriteiten:	
Zuster Ida Jensen Romney. Maureen Jensen Ward	24
Boodschap aan de jeugd:	
Een constructief leven. LeGrand Richards	27
„Waar twee of drie vergaderd zijn”. Gerald R. Schiefer	28

Lang geleden heeft een bejaarde broeder van de stam der Navajo-Indianen mij iets verteld dat me veel stof tot nadenken heeft gegeven. Hij zei: „Dit evangelie is iets wat wij ons altijd hebben trachten te herinneren en dat ons nu opeens weer voor de geest is komen te staan. In het verre verleden reisden onze voorvaderen samen met de uwe door het leven, maar toen we bij een splitsing van de weg kwamen met een grote steen in het midden, zijn wij de ene kant opgegaan, en u de andere. Lang zijn wij om dat grote rotsblok heen getrokken, maar nu hebben onze paden elkaar weer gekruist en zullen we voortaan altijd samengaan.”

Deze kijk op de geschiedenis van Gods bemoeienissen met zijn volk getuigt van een groot inzicht.

Die Lamanitische broeder en ik hebben gemeenschappelijke voorvaderen, en het ontroert mij tot in het diepst van mijn ziel te bedenken dat door ons beider aderen het bloed van de uitverkorenen Gods vloeit: het bloed van de grote aartsvaders uit het Oude Testament, zoals Adam, Henoeh en Noach. Het stemt mij nederig te weten dat

wij allebei afstammen van Abraham, van wie is gezegd dat hij één der edelsten en grootsten was. De Heer heeft besloten zijn heilige bedoelingen met deze wereld door middel van diens nakomelingschap ten uitvoer te brengen. Tot ons beider voorouders behoren mannen als Isaak, een van de grote profeten aller tijden, en Jakob, de stamvader van het ganse huis Israëls. Jozef, die door zijn eigen broeders aan de Egyptenaren werd verkocht was een onveranderlijk deugdzaam man, die indertijd een heiland was van heel zijn vaders huisgezin. Hij is ook de stamvader van de meeste hedendaagse leden van de kerk, met inbegrip van de nakomelingen van Lehi, Ismaël en Zoram. Ik heb nagedacht over de scheiding van onze wegen, toen onze voorouders afzonderlijke paden begonnen te bewandelen. Het was in die tijd dat, ten gevolge van ongehoorzaamheid en opstandigheid, deze woorden van Mozes in vervulling begonnen te gaan:

„De Here zal u verslagen aan uw vijanden overleveren . . . zodat gij tot een schrikbeeld zult wezen voor alle koninkrijken der aarde, . . . De Here zal u verstrooien onder alle

Boodschap van het Eerste Presidium

De hereniging van onze wegen

PRESIDENT
SPENCER W. KIMBALL

natiën van het ene einde der aarde tot het andere; aldaar zult gij andere goden dienen, die noch gij noch uw vaderen gekend hebben: hout en steen.” (Deuteronomium 28:25, 64.)

Deze profetieën zijn woord voor woord vervuld. Want, hoewel de schriften vol voorbeelden staan van Gods geduld met het Israël van weleer — hoe Hij hun kleinzieligheid heeft verdragen, hun eindeloze klachten aanhoorde; hoe Hij is teruggedeinsd voor hun onreinheid, over hun afgoderijen en ontucht heeft gekreund en over hun trouweloosheid geweend — heeft zijn volk Hem ten slotte toch door hun ongerechtigheid en verzet verworpen. In overeenstemming met de woorden van zijn heilige profeten, heeft de Heer de ene tak van Israël na de andere vervolgens naar de vier hoeken der aarde laten verstrooien: „Want zie, Ik geef bevel, en Ik schud het huis van Israël onder al de volken, gelijk men met een zeef schudt.” (Amos 9:9.) Eerst werd, bijna 2700 jaar geleden, het noordelijke koninkrijk Israël veroverd en zijn inwoners gevankelijk naar Assyrië weggevoerd. Van daaruit zijn deze mensen, onze voorvaders, die wij kennen als „de tien verloren stammen van Israël” in hoofdzaak de stam van Efraïm, verstrooid onder de heidense volken der aarde. Daar vervielen zij tot een duistere afvalligheid, die duizenden jaren heeft geduurd.

Nauwelijks meer dan honderd jaar na deze eerste deportatie, werd het zuidelijke koninkrijk Juda aangevallen door de legers van Nebukadnessar. Jeruzalem werd geplunderd en de inwoners, de joden, in ballingschap weggevoerd. Later mocht een deel van hen terugkeren, maar de overigen werden over heel West-Azië verspreid. Kort na de bediening van de Here Jezus Christus en zijn apostelen werd Jeruzalem nogmaals verwoest, en weer werden de onrechtvaardige en opstandige joden uit hun erfland verdreven om in duisternis her en der over de aarde te zwerven, in afwachting van de vergadering van Israël in deze tijd.

Vlak vóór de verbanning van het volk van Juda in het jaar 600 v.Chr., heeft de Heer nog een andere kostbare tak van het huis Israëls uit Jeruzalem weggeleid. Vader Lehi ontvluchtte Jeruzalem voor de verwoesting van de stad en werd door de Heer geboden zich met zijn nakomelingen op het vasteland van Amerika te vestigen, waartoe hij van Hem alle nodige aanwijzingen en leiding ontving. Dit werd een volk met grote, bezielde leiders. Desondanks vervielen ook deze mensen tot ongehoorzaamheid, weerspannigheid en goddeloosheid, waarna zij van de tegenwoordigheid van de Heer afgesneden werden om te worden gekastijd en verstrooid.

Nadat onze wegen zich scheidden, zijn er vele eeuwen verstreken. Ontelbare volken hebben geleefd en zijn gestorven; vele koninkrijken zijn opgekomen en ondergegaan. Uit de wereldgeschiedenis blijkt hoe de Heer in dit alles de hand heeft gehad. Wij hebben de omzwervingen van de vele takken van het huis Israëls kunnen zien. Toch heeft de Heer Israël niet vergeten, want ook al moest het huis van Israël als met een zeef onder alle volken worden uitgeschud en verstrooid, toch heeft de Heer gezegd: „. . . geen steentje (of korrel) zal ter aarde vallen” en ver-

loren gaan. (Zie Amos 9:9.) In onze eigen tijd zijn wij getuige geweest van de politieke ontwikkelingen, die de weg bereid hebben voor de vergadering van het volk van Juda naar het oude Jeruzalem, naar het land hunner erfenis. Ook heeft de betrekkelijk recente geschiedenis van ons eigen (Amerikaanse) vaderland te zien gegeven hoe dit continent werd voorbereid op de herstelling van het evangelie door de profeet Joseph Smith. Wij zijn dan ook getuige geweest van de vergadering van de overblijfselen van het volk van Jozef in dit land van het Nieuwe Jeruzalem. Wij maken de vervulling mee van de woorden van de grote profeet Jesaja:

„En het zal geschieden in het laatste der dagen: dan zal de berg van het huis des Heren vaststaan als de hoogste der bergen, en hij zal verheven zijn boven de heuvelen. En alle volkeren zullen derwaarts heenstromen en vele natiën zullen optrekken en zeggen: Komt, laten wij opgaan naar de berg des Heren, naar het huis van de God Jakobs, opdat Hij ons lere aangaande zijn wegen en opdat wij zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan en des Heren woord uit Jeruzalem.” (Jesaja 2:2, 3.)

Ook al hebben wij hiervan nog maar het begin aanschouwd, toch zal het werk — de vergadering van Israël tot Zion — zich uitbreiden tot aan de uitersten der aarde. Dit doet mij denken aan deze woorden van de profeet Habakuk: „. . . want Ik doe een werk in uw dagen, dat gij niet zoudt geloven, wanneer het verteld wordt.” (Habakuk 1:5.)

„Daarom zie, de dagen komen, luidt het woord des Heren, dat men niet meer zal zeggen: Zo waar de Here leeft, die de Israëlieten uit het land Egypte heeft doen optrekken maar veeleer: Zo waar de Here leeft, die het nageslacht van het huis Israëls heeft doen optrekken en die het heeft

doen komen uit het Noorderland en uit al de landen waarheen Hij hen verdreven had; en zij zullen op hun eigen grond wonen." (Jeremia 23:7, 8.)

Van groot belang voor dit werk van de vergadering van Israël is het uitdragen van de zegeningen van het herstelde evangelie van Jezus Christus aan de Lamaniëten, want het werk des Heren in deze laatste dagen is niet voltooid totdat deze kinderen, aan wie een geweldige belofte is gedaan, weer in de kudde opgenomen zijn. Bij monde van zijn profeet Lehi heeft de Heer gezegd:

„Ziet ik zeg u: Voorzeker, zij zullen wederom tot het huis Israëls worden gerekend, zij zullen als een natuurlijke tak van de olijfboom in de ware olijfboom worden ingeënt." (1 Nephi 15:16.) Van deze gebeurtenissen zijn wij getuige. Lamaniëten en niet-joden hebben beiden gezien hoe die grote steen die hen scheidde is verwijderd.

Dit verlossingsproces van het volk der Lamaniëten is verre van gemakkelijk geweest, vooral voor henzelf. Na de afsluiting van de in het Boek van Mormon vastgelegde geschiedenis hebben deze mensen duizend jaar lang in geestelijke duisternis rondgedoold en werden zij verstrooid over de beide Amerika's en de eilanden in de Stille Zuidzee. Hun schrijftaal is verloren gegaan, evenals hun hoge beschaving en, het allerergste, hun kennis van de levende God en zijn werken. Sedert de komst van de blanken naar het vasteland van Amerika zijn zij meedogenloos verjaagd, vervolgd, vermoord en vernederd.

Men moet al een heel ongevoelig mens zijn om de val van dit volk met droge ogen te kunnen gadeslaan, maar toch bepaalde het raadsbesluit van de Heer dat de Lamaniëten in dit land zouden worden bewaard, en dat dit overblijfsel van Jozefs nakomelingschap weer in het bezit zou komen van het hun beloofde erfdeel.

Toen ik ruim zeventig jaar geleden als jongeman onder de Lamaniëten woonde, was de ondergang van dit volk een grimmige werkelijkheid. Het leek mij toen onmogelijk dat dit vertrapte volk zich ooit uit die toestand van totale vernietiging zou kunnen verheffen om weer een machtig volk te worden, zoals de Heer had beloofd. Ik herinner mij nog hoe ik deze woorden van president Wilford Woodruff las:

„De Lamaniëten zullen als een roos op de bergen bloeien. Wanneer ik zie hoe de macht van dit land wordt aangevend om hen van de aardbodem te verdelen, wil ik wel bekennen dat, hoewel ik hierin geloof, het mij wellicht moeilijker valt te geloven in deze profetie dan in enige andere openbaring van God die ik ooit gelezen heb. Het ziet er naar uit dat er niet genoeg zullen overblijven om het evangelie te ontvangen." (*Journal of Discourses*, jaargang 15, blz. 282.)

Toch heeft de vervulling van Gods beloften ten aanzien van de Lamaniëten een aanvang genomen met de verschijning van het Boek van Mormon in deze bedeling (zie Ether 4:17), en ik heb het mogen beleven het eerste begin van hun wederopbloei te aanschouwen en hen hun prachtige gewaden te zien aandoen.

Mijn belangstelling voor het Indiaanse volk werd vergroot door een patriarchale zegen die ik als elfjarige knaap ontving en waaruit ik hier slechts enkele regels wil citeren:

„Gij zult het evangelie aan vele mensen verkondigen, maar meer in het bijzonder aan de Lamaniëten, want de Heer zal u zegenen met de gaven van talen en het vermogen om het evangelie in grote duidelijkheid voor dat volk af te schilderen. Gij zult ervoor zorgen dat zij zich organiseren en zult worden toegerust om een bolwerk van kracht rondom dit volk te vormen."

Geen enkele patriarch of wie dan ook had hiernaar kunnen raden, daar ik nog maar een gewone kleine plattelandsjongen was toen ik die zegen ontving. Niets wees erop dat ik ooit de wereld zou ingaan om het evangelie te prediken, en zeker niet dat ik naar vrijwel alle volkstammen ter wereld zou gaan. Het was dus bepaald merkwaardig zoals deze beloften mij werden gedaan. Het Lamaniëtische volk neemt steeds toe in aantal en invloed. Toen de Navajo-Indianen na een vernietigende gevangenschap uit Fort Summer in de staat Nieuw-Mexico terugkeerden, waren er slechts 9.000 overgebleven; thans tellen ze meer dan 100.000 zielen. Over de gehele wereld zijn er bijna 130 miljoen Lamaniëten. Zij beginnen verantwoordelijkheid te tonen en actief te worden op politiek gebied binnen de gemeenschap waarin zij leven. Zij worden steeds meer ingeschakeld bij het arbeidsproces en hun levensstandaard is aan het stijgen.

De kerk is in hun midden gevestigd en zal daar blijven groeien. Er zijn nu al meer dan 350.000 Lamaniëtische kerkleden. Ze bezoeken trouw hun vergaderingen en zij dragen het priesterschap. Er zijn gemeentepresidenten, quorumleiders, bisschoppen, ringpresidenten, en leiders en leiders op elk niveau. Zij bezoeken de tempel en ontvangen daar de voor hun verhoging noodzakelijke verordeningen.

Ze zijn intelligent en trouw; het is een machtig en gezegend volk.

Het verheugt mij zeer dat ik het evangelie onder de Lamaniëten mocht verbreiden, van de Stille Zuidzee tot aan de Atlantische Oceaan, van de uithoeken van Canada tot in het zuiden van Chili. Ik heb samen met deze, mijn broeders en zusters, gegeten en gesproken en ben bij hen thuis ontvangen.

Ik heb onder hen ook wel mensen ontmoet die zich er een beetje voor schamen dat ze Lamaniëten zijn. Hoe is dat mogelijk? Sommigen willen zich liever Nefiëten, Zoramieten, Jozefieten of iets anders noemen. Hier moet een misverstand in het spel zijn. Willen zij zich soms distantiëren van de heerlijke zegeningen die de Heer zijn verbondsvolk heeft beloofd? Willen zij hun geboorterecht afwerpen? De Heer zelf heeft immers besloten dat deze mensen Lamaniëten zouden worden genoemd, de gezamenlijke afstammelingen van vader Lehi, Ismaël, Zoram, Mulek en anderen uit het Boek van Mormon; de letterlijke nazaat van de Lamaniëten, „en eveneens allen, die wegens hun onenigheden Lamaniëten waren geworden.” (LV 10:48.)

U, die Lamaniëten zijn, dienen dit te bedenken: Uw Lamaniëtische voorouders zijn niet opstandiger geweest dan welke dan ook van de andere takken van het huis Israëls. Heel het nageslacht van dat volk is afvallig geworden en heeft een eeuwenlange nacht van geestelijke duisternis moeten doorstaan. Alleen door Gods genade zijn er takken van een volslagen ondergang gered: eerst de mengeling van de stam van Efraïm met diverse heidense of niet-joodse rassen, en vervolgens het Lamaniëtische overschot van de stam van Jozef, ter vervulling van het gezegde dat „de laatsten de eersten en de eersten de laatsten” zullen zijn. (Matteüs 20:16.)

U, die Lamaniëten zijn, onthoud dit: in uw verleden komen mannen voor als Nefi en zijn broeder Lehi. Toen zij in de gevangenis werden geworpen terwijl zij de Heer als zending dienden, waren zij zo rechtvaardig en vol geloof dat zij, hoewel door vuur omgeven, toch niet konden worden verbrand; hun gelaat straalde als dat van Mozes, toen hij van de berg afdaalde. Daarop vroegen hun vervolgers: „Met wie spreken deze mannen?” waarop zij ten antwoord kregen: „Zij spreken met de engelen Gods.” (Helaman 5:38, 39.) U bent een uitverkoren volk, dat een schitterende toekomst tegemoetgaat. Al bezat u alle rijkdommen der aarde, dan was u nog niets vergeleken bij wat u in deze kerk worden kunt. Ook al voerde u heerschappij over vele volken, toch zou u niets bezitten in vergelijking met wat u toekomt, krachtens het heilige priesterschap, als koning of koningin onder de allerhoogste God.

En u, niet-Lamaniëten, die deze broeders en zusters van u aanziet en enkel oog hebt voor wat „donker en verfoeilijk” is, „wacht u er voor!” (Zie Exodus 19:12.) Werp eens een blik in het verleden van uw eigen volk, dan zult u daarin ook eeuwen vol verfoeilijkheid en ongerechtigheid aantreffen. Raadpleeg vervolgens de Schriften en lees hoe de Heer denkt over zijn uitverkoren volk, waartoe ook de Lamaniëten gerekend worden.

De Heer heeft gezegd: „Toch zal Ik het hart der niet-Joden verzachten, zodat zij als een vader voor hen (het Lamaniëtische overblijfsel van de stam van Jozef) zullen zijn.” (2 Nephi 10:18.) Een liefhebbend vader veracht zijn kinderen niet. Dit is een uitverkoren volk en deze kerk heeft een gewichtige taak te vervullen bij het teruggeven van hun rechtmatig erfdeel. De kloof tussen wat zij zijn en wat zij kunnen worden, kan worden overbrugd door de kansen die zij krijgen. Die kansen biedt hun het evangelie; wij kunnen het hun geven. „En gezegend zijn zij, die te dien dage zullen trachten Mijn Zion voort te brengen, want zij zullen de gave en de macht van de Heilige Geest hebben; en wanneer zij volharden tot het einde, zullen zij ten laats ten dage verheven (worden) . . . En hoe liefelijk op de bergen zullen zij zijn . . .” (1 Nephi 13:37.)

Ik zou nog één ander punt willen verduidelijken. Ons recht op het land Amerika is aan een bepaalde voorwaarde gebonden: alleen zij die Gods wetten naleven en Hem trouw dienen kunnen het beërven. Dit land is alleen van ons zolang wij de geboden onderhouden. Allen die zich willen verheugen in het bezit van dit land moeten God dienen, anders zullen zij worden verdreven.

Ik wil thans alle Lamaniëten, Polynesiërs en Indianen aansporen om Gods geboden na te leven en zich dit uitverkoren land waardig te betonen. Nog een waarschuwing geef ik u: Bewaar uw kracht om een hoog doel na te streven. Houd uw oog „alleen op de ere Gods gericht.” (Zie LV 4:5.) Behoud uw geloof en leef de beginselen van het evangelie na.

Er kunnen mensen komen die zich opwerpen als uw redders. Met hun krasse uitspraken en vreemde filosofieën zouden zij u kunnen knechten. Als dergelijke leiders zelfzuchtige of twijfelachtige motieven hebben, laat u dan niet met hen in. Sommigen van hen zouden u zelfs kunnen aanzetten tot onverstandige daden. Hoed u voor hen en luister naar uw wettig verkozen leiders, die uitsluitend langs vreedzame weg onafhankelijkheid, gelijkheid en volle vrijheid voor ons Indiaanse volksdeel verlangen. Alleen de zo behaalde successen kunnen van duurzame aard zijn.

De Heer heeft een groot plan, dat naar mijn vaste overtuiging via de programma's van de kerk ten uitvoer zal worden gebracht. Reeds nu zet de kerk haar hulpmiddelen in voor het onderwijs aan de Lamaniëten, het verbeteren van hun levensomstandigheden en gezondheid en om hen kennis bij te brengen van het evangelie van hun Verlosser. Ik heb gepleit voor uitbreiding van het zendingswerk onder de Lamaniëten en ben uitermate voldaan over de reacties daarop. De zendingsgebieden onder de Lamaniëten zijn nu het actiefst en vruchtbaarst van alle. Elke zending brengt hier veel meer bekeerlingen in dan in enig ander zendingsgebied. Het is als in de dagen van weleer: „En wij zien aldus, dat de Here Zijn Geest over de Lamaniëten begon uit te storten wegens hun meegaandheid en gewilligheid om in Zijn woorden te geloven.” (Helaman 6:36.) Wij hebben nu ook veel Lamaniëtische zendingen in het veld, en ik ben er zeker van dat er nog veel meer zullen komen.

(vervolg op bladzijde 30)

Mormoons dagboek

Iedere heilige der laatste dagen draagt in zijn hart de heerlijke dingen mee die hij beleeft door het evangelie na te leven en de Heer lief te hebben. Iedereen kan daarvan meepraten. Maak andere kerkleden deelgenoot van belevenissen die uw getuigenis hebben versterkt: gebedsverhoringen, de zegeningen van het priesterschap, de inspiratie van liefderijke gezinnen en vrienden, de voldoening van het werk in de hulporganisaties van de kerk. Inzendingen opsturen aan het Kerke-lijk Vertaalbureau, Postbus 13042, Utrecht.

Broeder George Lee: „Al mijn kansen heb ik aan de Heer te danken”

DOOR LAWRENCE CUMMINS

Broeder George Lee, lid van het Eerste Quorum van Zeventig, werd op 23 maart 1943 in Towaoc (Colorado) uit Navajo-ouders geboren.

Als kind woonde broeder Lee met zijn ouders in een „hogan” — een lemen Indianenhut met een aarden vloer — in een van de reservaten in zijn geboorteplaats. Elektriciteit of ander modern comfort was er niet. Er waren echter

wel twaalf kinderen in het gezin, die allemaal thuis woonden.

„Mijn vader was een bijzonder man,” vertelt broeder Lee. „Hij verstond geen Engels en stond heel dicht bij de cultuur van zijn eigen volk. Hij was van beroep schaapherder en een voorstander van hard werken en vroeg opstaan. „Laat de zon het ’s ochtends nooit van je winnen’ hield hij ons altijd voor.

Vader bracht ons waardigheid en eerbied voor de andere sekse bij. Hij had grote eerbied voor de natuur, en hoewel hij aan God geen bepaalde persoonlijkheid toeschreef, vertelde hij ons dat het land, de bergen, dieren, insecten en al wat groeide het werk was van God en moest worden beschermd, behalve wanneer het nodig was als voedsel voor de mens. Wij voelden ons nauw verwant aan al wat leeft en groeit.

Als er eens een ratelslang bij onze hut kwam, sprak vader het beest vriendelijk toe, terwijl hij het zachtjes met een stok optilde en voorzichtig zo’n 100 m van ons huis wegdroeg. Daar legde hij het dan neer en gebood het dier uit de buurt te blijven, niet zonder het duidelijk te hebben gemaakt dat hij niets kwaads met hem voorhad.

Onze ouders moesten haast 10 km lopen om water te gaan halen, dat ze dan op hun schouders naar huis droegen. „s Winters, als het water op het hoge plateau bevroor, hakten ze het ijs aan stukken en droegen het in een jutezak naar huis, waar het op de kachel tot drinkwater werd omgesmolten.”

Het was een mormoons echtpaar, dat Bloomfield heette en een winkel dreef in Mancos Creek (Colorado), dat bij broeder Lee voor het eerst belangstelling voor het evangelie opwekte. Ook al aanbad hij God de eeuwige Vader niet zoals hij Hem later zou leren kennen, toch had George al zolang hij zich kon herinneren in tijd van nood tot een hemels wezen gebeden.

„Iets waardoor ik sterk gemotiveerd werd, was een ervaring die ik opdeed op de leeftijd van zeven jaar, toen ik drie dagen lang zwaar ziek lag.”

Hij vertelt dat zijn ouders naarmate zijn ziekte verergerde, de hulp van de medicijnman hadden ingeroepen.

„Mijn ouders spreken geen Engels,” zei broeder Lee. „Het zijn oer-traditionele Navajo’s.”

De zieke jongen vond geen baat bij de behandeling van de medicijnman. „Hij maakte mij eerder zieker dan beter,” zei hij. „Na drie dagen bleef mijn hart stilstaan. Mijn vader maakte een doodskest en kleepte mij voor de begrafenis. Hij legde mij in de kist, deed het deksel dicht en liet mij in de grafkuil zakken.

De bons waarmee de kist op de bodem terecht kwam moet mij hebben bijgebracht,” zei broeder Lee. Hij vertelde hoe hij op de kist begon te kloppen, waarop zijn verraste ouders deze uit het graf haalden en openmaakten.

„Het eerste wat ik zei was: „Ik wil een glaasje prik.”

Daarna gaven de Bloomfields hem de bijnaam „Glaasje Prik.” Toch voelden ze diep in hun hart dat het herstel van dat jongetje geen toeval was geweest en dat hij een belangrijk werk te doen had.

Op zijn negende jaar werd George Lee gedoopt, en op zijn elfde was hij een der eerste leerlingen in het kader van het programma huisvesting voor Indiaanse schoolkinderen. Hij werd opgenomen door de familie Harker in Orem (Utah).

Volgens broeder Lee heeft hij zich in zijn schooljaren nooit als Indiaan beschouwd. „Ik was opgegroeid zonder oog te hebben voor iemands huidskleur. Er was iets van mijn vaders opvatting op mij overgekomen, die mij had geleerd alle mensen te eerbiedigen.”

Broeder Lee heeft als zendeling gediend onder de Indianen in het zuidwesten van de Verenigde Staten.

In december 1967 trouwde ouderling Lee met Katherine Hettich, een lief-talig meisje van de Comanche-stam. Hun huwelijk werd in de tempel van Salt Lake voltrokken door broeder Spencer W. Kimball. Broeder en zuster Lee hebben nu twee zoons, de zesjarige Duane Michal, de vijfjarige Chad Thomas en een dochtertje, Tricia, dat nu 10 maanden oud is.

Ofschoon hij nog voor in de dertig is, zijn de academische prestaties en talrijke leidersonderscheidingen van George Lee bepaald indrukwekkend te

noemen. Zo heeft hij een doctorale graad in opvoedkunde behaald, en onlangs de laatste hand gelegd aan zijn dissertatie voor een doctorstitel in schooladministratie. In 1974 werd hij rector van het Ganadocollege in Ganado (Arizona), een voornamelijk voor inheemse Amerikanen opgerichte onderwijsinstelling.

Hoe belangrijk dit alles ook zij, toch onderscheidt George Lee zich in hoofdzaak door zijn zachtvaardige geest en zijn onbeperkt vertrouwen in de Heer. Hij is een nederig man, die ervan getuigt dat hij alle kansen, die hij ooit gehad heeft, aan de Heer te danken heeft. „Ik wil een werktuig in zijn handen zijn om goed te doen en anderen te dienen.”

Lang geleden heeft broeder Lee de kerk en zijn gezin de voorrang verleend boven de verplichtingen van zijn stam. Zijn nieuwe taken als lid van het Eerste Quorum van Zeventig en als president van het zendingsgebied Holbrook Arizona zullen hem en zuster Lee nog beter in de gelegenheid stellen om onze Lamanitische broeders en zusters te helpen terug te keren tot het licht van het evangelie.

Tonga Toutai Paletu'a: „Ik kon mijn tranen niet bedwingen”

In de patriarchale zegen van president Tonga Toutai Paletu'a werd hem gezegd dat hij „met een wijs oogmerk ver van de centrale ringen van Zion geboren was . . . om het werk op aarde te bevorderen en uw medemensen te dienen.” Vanaf zijn toetreding tot de kerk in 1942, is dit zijn levenspatroon geweest.

President Paletu'a heeft jarenlang les gegeven aan openbare scholen in Tonga, en vervolgens vanaf 1955, aan kerkelijke scholen. Al spoedig kwam hij aan het hoofd te staan van de afdeling godsdienstonderwijs van de kerkelijke scholen in Tonga, in welke

functie hij tot 1974 werkzaam was, terwijl hij tevens ringpresident was. Het was in deze periode dat hij door president Spencer W. Kimball werd geroepen om te presideren over het zendingsgebied Nuka'alofa Tonga. Bij het horen van de stem van president Kimball door de telefoon, vertelt president Paletu'a, „werd ik tot in het diepst van mijn ziel geroerd en kon ik mijn tranen niet bedwingen. Het gaf mij een weldadig gevoel, dat heel mijn wezen doorgloeide.”

President Paletu'a getuigt „dat ik zonder enige twijfel weet dat het Boek van Mormon een tweede getuigenis van de Verlosser is, de Zoon van God, Jezus Christus, het hoofd van deze kerk. Het Boek van Mormon bevat de volheid van het evangelie en de ware geschiedenis van mijn voorouders. De mensen hebben ons volk Tonganen genoemd, maar het vervult mij met trots de naam te gebruiken die ons door de Heer is gegeven — Lamanieten. Al is mijn huid bruin en donker gekleurd, toch weet ik zeker dat mijn bloed zuiver is, want het is het bloed van Nefi, Lehi, Jozef, Jakob, Isaak en Abraham.

„Mijn doelstelling is mijn broeders van de boom des levens te laten eten, evenals mijn voorvader Lehi dat destijds voor zijn zoons wenste. Het is mijn verlangen dat mijn volk van deze boom eet. Ik wil ervoor zorgen dat ieder gezin in dit land een Boek van Mormon heeft. Ik wil het doorgeven aan alle nakomelingen van Lehi, de edelen en de gewone mensen, afstammelingen van het huis Israëls, de geliefde kinderen van onze hemelse Vader, om hen allen tot Zion te vergaderen.”

Daniël Afamasaga Betham: „Wij betaalden onze tiende”

Ik had mij pas bij de kerk in Samoa aangesloten en wilde graag mijn tien-

de betalen, maar andere op onze begroting voorkomende verplichtingen lieten dit niet toe. Eén van deze verplichtingen bestond uit een maandelijks afbetaling van ons huis met 5 hectaren land. Dit hadden wij gekocht volgens een overeenkomst, waarbij de verkoper het recht werd toegekend om zijn eigendom weer in bezit te nemen, als wij twee weken met de maandelijks aflossing achter waren. Na geboden te hebben hoe ik mijn geld moest besteden, kreeg ik het gevoel dat ik mijn hypotheekaflossing voor die maand maar moest prijsgeven en dat bedrag toch voor mijn tiende moest aanwenden.

Ik zat zwaar in de zorgen over mijn hypotheek, daar velen een oog hadden op dit stuk land en de eigenaar het graag terug wilde hebben, maar wij hadden ons vertrouwen in onze hemelse Vader gesteld en wisten dat Hij wel een uitweg voor ons zou vinden om alsnog aan die verplichting te kunnen voldoen.

Nu had ik uit liefhebberij wat varkens gefokt, die ik tot dusverre moeilijk aan de man had kunnen brengen. Een paar dagen nadat ik mijn tiende had betaald, vroeg iemand mij of hij zeven varkens van ons kon kopen, waarvoor hij mij precies het voor onze termijnbetaling benodigde bedrag bood. Toch zat ik er over in hoe wij voortaan steeds onze tienden moesten betalen en kwam tot de slotsom dat wij op ons eten en overige kosten van levensonderhoud zouden moeten bezuinigen om het bedrag voor onze tiende te kunnen uitsparen. In plaats daarvan werden wij echter opnieuw door de Heer gezegend. Het ontvangen van een loonsverhoging is in mijn land een zeer ongebruikelijke gebeurtenis; toch werd ik al spoedig gezegend met een opslag, waardoor ik in staat was mijn tiende te betalen en zelfs voor het eerst van mijn leven te gaan sparen.

Onze toetreding tot de kerk heeft grote zegeningen met zich meegebracht. Op het ogenblik ben ik tweede raadgever in het presidium van de ring Apia West-Samoa, terwijl mijn vrouw lerares lauwermeisjes is en tevens organisator van de zustershulpvereniging en de zondagsschool.

De vroege geschiedenis van de herstelde kerk toont ons een duidelijke paradox wat betreft de belangstelling van de kerkelijke leiders voor de Indianen en de grotere groep Lamanietische volkeren. Deze belangstelling lijkt op het eerste gezicht buiten alle verhouding te zijn geweest tot enige mogelijke betekenis die deze volkeren zouden kunnen hebben op de ontwikkeling en bestemming van de kerk.

Het standpunt van de kerkelijke leiders van toen tegenover de Lamanieten der laatste dagen was zeer optimistisch en geheel tegengesteld aan de in die tijd heersende opvattingen. In een tijd dat de Indianen werden af-

geschreven als de „Verdwijnde Amerikanen,” en er in sommige staten en gebieden zelfs een beloning werd uitgelooft voor het uitroeien van dit volk, voorspelden de kerkelijke leiders voor hen een roemrijke toekomst. Toen de pas opgerichte kerk moest vechten om zich te vestigen en grote behoefte had aan ervaren en bekwame leiders, had de eerste officiële zendingsexpeditie, paradoxaal, niet de toekomstige woongebieden in de noordoostelijke staten als bestemming, maar de halfbeschaafde Indiaanse stammen in het westen. Twee van de meest prominente kerkelijke leiders, Oliver Cowdery en Parley P.

Pratt, gaven al hun kracht aan deze onderneming, zodat zij enige tijd geen rechtstreekse bijdrage konden leveren aan het beheer der kerkelijke zaken.

Op de oppervlakkige waarnemer van die tijd moet de schijnbare preoccupatie van de kerkelijke leiders met een belegerd en verstoten volk een enigszins onlogische en zinloze indruk gemaakt hebben. Zelfs een aantal priesterschapsdragers bekenden dat de zendingspogingen van de kerk onder de Lamanieten een aanslag op hun geloof dreigde te zijn.

Wilford Woodruff zei op 12 januari 1873: „De Lamanieten zullen op de bergen bloeien als de roos. Dit geloof

De gemeenschappelijke bestemming van de Lamanieten en de heiligen der laatste dagen

DOOR DEAN L. LARSEN

ik, maar ik wil u wel bekennen dat, wanneer ik zie hoe de macht van het volk hen van de aardbodem wegvaagt, de vervulling van deze profetie minder aannemelijk voor mij is dan enige andere openbaring van God die ik ooit gelezen heb. Het ziet ernaar uit dat er niet genoeg Lamanieten over zullen blijven om het evangelie te ontvangen; maar ondanks dit sombere beeld, zal elk woord dat God ooit over hen gezegd heeft in vervulling gaan en zullen zij weldra het evangelie ontvangen." (*Journal of Discourses*, jaargang 15, blz. 282.)

Hoewel de toekomst van de Lamanieten er honderd jaar geleden donker uitzag, worden het geloof en het inzicht van Joseph Smith en zijn opvolgers met betrekking tot dit uitverkoren volk des Heren in deze dagen gerechtvaardigd.

Het verhaal dat zes maanden na de oprichting van de kerk begint met de expeditie van Oliver Cowdery, Parley P. Pratt, Peter Whitmer en Ziba Peterson naar de Lamanieten, is uitermate boeiend. In deze geschiedenis zijn grote hoop, frustratie, nimmer aflatend geduld en geleidelijke vervulling verweven en de laatste, meest dramatische hoofdstukken moeten nog geschreven worden. Het is een gedeelte uit de geschiedenis van de kerk, dat op unieke wijze ons geloof bevordert.

De grondslag voor het verhaal is op interessante wijze vervlochten met de profetische beloften die door de jaren heen, sinds de dagen van het Oude Testament, tot het overblijfsel van een volk zijn gebracht, waarmee de Heer onherroepelijke verbonden sloot. In bepaalde opzichten was de zending van de broeders Cowdery, Pratt, Whitmer en Peterson het begin van een profetisch drama dat van zeer groot belang is voor het verlossingswerk dat door de Heer en zijn dienstknechten dient te worden voltooid in deze culminerende bedeling van het evangelie.

Heiligen der laatste dagen die de oorsprongen de inhoud van het Boek van Mormon kennen zullen zonder al te veel moeite begrijpen waarom Joseph Smith zich in zijn tijd zo concentreerde op het verlossingswerk onder de Lamanieten. Hij had het titelblad van het Boek van Mormon vertaald, dat onder andere de volgende toevoeging bevat, die een geweldige indruk op de geest en het hart van de jonge profeet gemaakt moet hebben:

„Het is daarom een beknopte bewerking van het geschiedboek van het volk van Nefi en van de Lamanieten — gericht tot de Lamanieten, die een overschot zijn van het huis Israëls . . .”

De Heer had deze uitspraak nadrukke-

lijk bevestigd in een openbaring aan Joseph Smith, na het verlies van het vertaalde manuscript dat aan Martin Harris was toevertrouwd: „En dit getuigenis zal ter kennis van de Lamanieten, de Lemuëlieten en de Ismaëlieten komen, die wegens de ongerechtigheid hunner vaders tot ongehoof vervielen . . .

En deze platen, die deze kronieken bevatten, zijn juist voor dit doel bewaard gebleven." (LV 18, 19.)

Denk u eens in welk een verplichting Joseph gevoeld moet hebben tegenover degenen die de kronieken der Nefieten en Lamanieten hadden bewaard. Zijn eigen levensdoel en bestemming raakten zo verweven met die van hen, dat zij, als het ware, tijdgenoten voor hem waren. Hoe zwaar moeten de verlangende woorden van Nefi op zijn geweten hebben gewogen:

„Dan zal het overblijfsel van onze nakomelingen een kennis verkrijgen omtrent ons — hoe wij uit Jeruzalem kwamen — en dat zij afstammelingen van de Joden zijn.

En het evangelie van Jezus Christus zal onder hen worden verkondigd; daardoor zullen zij de kennis betreffende hun vaders herkrigen, en ook Jezus Christus leren kennen, zoals hun vaders Hem kenden." (2 Nephi 30:4, 5.)

Het vurige pleidooi van Enos zal ook ongetwijfeld een diepe indruk op Joseph Smith gemaakt hebben:

„En nadat ik, Enos, deze woorden had gehoord, werd mijn geloof in de Heer onwankelbaar; en menigmaal streed ik lang met Hem in het gebed voor mijn broederen, de Lamaniëten . . . En ik had geloof, en ik smeekte God de kronieken te bewaren; en Hij sloot een verbond met mij, dat Hij ze in de door Hem vast te stellen tijd voor de Lamaniëten te voorschijn zou brengen.” (Enos 11, 16.)

Moroni's grootste zorg, toen hij de laatste hand legde aan de kronieken van zijn volk, gold de Lamaniëten, die tot de laatste dagen in hun land zouden blijven wonen. Aan het begin van het laatste hoofdstuk van het boek dat zijn naam draagt, maakt hij duidelijk tot wie hij de roerende uitdagingen en beloften richt die wij nu vrijelijk toepassen op allen die de gelegenheid krijgen het Boek van Mormon te lezen: „Nu schrijf ik, Moroni, min of meer naar eigen goeddunken; en ik schrijf tot mijn broederen, de Lamaniëten . . .” (Moroni 10:1.)

Joseph Smith was niet vaak in de gelegenheid de afstammelingen van de volken uit het Boek van Mormon zelf te onderwijzen. Eenmaal echter bracht het Indiaanse opperhoofd Keokuk hem een bezoek. Dit voorval vond plaats in Nauvoo in de zomer van 1841. Keokuk werd vergezeld door Kiskukosh, Appenoose en nog ongeveer honderd opperhoofden en strijders van de stammen der Sacs en Vossen, en hun families. Broeder B. H. Roberts geeft het volgende verslag van dit bezoek: „President Smith sprak de Indianen enige tijd toe over wat de Heer hem had geopenbaard aangaande hun voorvaderen en vertelde hun over de beloften uit het *Boek van Mormon* die op hen betrekking hadden . . . Hoezeer zal hun hart opgesprongen zijn van vreugde, toen zij de profeet hoorden vertellen over hun voorvaderen, over de opkomst en de val van hun volk; en over de beloofde verlossing uit deze gevallen toestand!”

Volgens broeder Roberts gaf Keokuk het volgende antwoord op de toespraak van Joseph Smith, „In mijn

wigwam ligt een *Boek van Mormon* dat u mij enkele manen geleden hebt gegeven.

Ik geloof dat u een groot en goed man bent. Keokuk ziet er onbehouden uit, maar ik ben een zoon van de Grote Geest. Ik heb uw advies gehoord. Wij zijn van plan met vechten op te houden en ons te houden aan de goede raad die u ons gegeven hebt.” (*A Comprehensive History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, jaargang 2, blz. 88, 89.)

De allereerste zendingspogingen die werden ondernomen buiten de Verenigde Staten en Canada, waren gericht op het volk der Lamaniëten. In 1844 werd er een zendingspost opgericht op de Gezelschapseilanden. In 1852 werden de zendelingen door de Franse regering van deze eilanden verbannen, maar zij mochten in 1892 weer terugkeren.

De zendingspost op Hawaii werd in 1850 opgericht en enige jaren later werd het zendingswerk uitgebreid tot de Lamaniëten in Nieuw-Zeeland. Al deze zendingsgebieden bleken zeer produktief te zijn.

In 1851 gingen de eerste zendelingen naar Zuid-Amerika, de broeders Parley P. Pratt en Rufus Allen kwamen aan land te Vaparaiso in Chili en troffen het land aan op het toppunt van een burgeroorlog. Er werd dan ook geen permanente zendingspost gevestigd en verdere zendingspogingen in Zuid-Amerika werden uitgesteld tot 1925, toen broeder Melvin J. Ballard, vergezeld door de broeders Rulon S. Wells en Rey L. Pratt, in een treurwilgenbosje aan de oever van de Rio de la Plata in de stad Buenos Aires neerknielde en Zuid-Amerika wijdde voor de prediking van het evangelie. In zijn gebed sprak broeder Ballard als volgt over het werk dat zou worden verricht onder de Lamaniëten in de Zuidamerikaanse landen:

„En wij bidden ook dat wij het begin mogen aanschouwen van de vervulling van uw beloften uit het Boek van Mormon aan de Indianen van dit land, de afstammelingen van Lehi, van wie er miljoenen in dit land wonen. Zij zijn lang vertrappt geweest, hebben menige bezoeking moeten doorstaan, en hebben geleden wegens zonde en

overtreding, zoals de profeten in het Boek van Mormon voorspelden . . .

O, Vader, laat uw geest op hen inwerken en hen de waarheid van deze dingen bekendmaken, wanneer wij, en uw dienstknechten die na ons zullen komen, zullen getuigen van uw geweldige beloften aan deze tak van het huis Israëls.”

In het verslag van deze handelingen vinden we de volgende aantekening van broeder Ballard: „Ieder van de broeders hield een korte toespraak . . . Zij zegenden elkaar en wisten dat door het openen van dit zendingsgebied vele Europeanen in dat land het evangelie zouden ontvangen; maar dat dit grote zendingswerk uiteindelijk bestemd was voor de Indianen. Dit was een belangrijke dag.” (*Sermons and Missionary Services of Melvin J. Ballard*, Bryant S. Hinckley, Deseret Book Co., 1949, blz. 96, 97.)

Tijdens de oktoberconferentie van de kerk in 1879, werden drie zendelingen geroepen om een zendingspost op te richten in Mexico City. Een eerdere poging (in 1876) een zendingspost in Mexico op te richten was niet geslaagd. Onderbrekingen in het werk kwamen in latere jaren voor ten gevolge van de revoluties in Mexico. Desalniettemin behoren de zendingsposten in dat land nu tot de meest succesvolle ter wereld, en een groot percentage van hen die in Mexico tot de kerk zijn toegetreden kan aanspraak maken op een Lamaniëtische afstamming. De volkstelling die in 1960 in dat land gehouden werd wees uit dat 26 miljoen inwoners van Indiaanse afkomst waren.

Hoewel vele andere zendingspogingen onder de Lamaniëten van Noord- en Zuid-Amerika en de eilanden in de Stille Oceaan in de loop der jaren zeer succesvol zijn geweest, hebben de meest dramatische ontwikkelingen in de zendingspogingen onder de Lamaniëten zich wellicht voltrokken in de afgelopen twintig jaar. Een groot aantal van de meer recente ontwikkelingen zijn voor een groot deel op gang gebracht door president Spencer W. Kimball, die een aantal jaren voorzitter was van het comité Indianenbelangen van de kerk.

Er is een zeer uitgebreid onderwijs-

systeem opgezet in het gebied van de Stille Oceaan, in Mexico, en in Mid- en Zuid-Amerika. In Chili, Peru, Bolivia, Paraguay, Mexico, Fiji, Nieuw-Zeeland, Westelijk Samoa, Tahiti en Tonga bezoeken bijna 16.000 leerlingen scholen die onder kerkelijk bestuur staan. De grote meerderheid van deze leerlingen is van Lamanitische afkomst. Zij worden in de gelegenheid gesteld vaardigheden en leidinggevende eigenschappen te ontwikkelen, die de grote groei van de kerk die in deze gebieden nog zal plaatsvinden zullen ondersteunen. Naast deze jonge mensen die de kerkelijke scholen bezoeken in de gebieden die zojuist genoemd zijn, volgen nog ongeveer 13.000 anderen in de Verenigde Staten en Canada de kweekschoollessen. Ongeveer 1.500 jongeren studeren aan de Brigham Young Universiteit in Provo, Utah en in Laie, op Hawaii.

Op dit moment zijn er meer dan dertig ringen in gebieden waarin men overwegend Lamanitische leden aantreft. Het zendingswerk onder deze mensen

gedijt beter dan ooit tevoren. Men schat dat op het moment 350.000 leden van de kerk van Lamanitische afkomst zijn: meer dan 10 procent van het totale aantal leden van de kerk.

Ten einde de profetische aard van dit werk tenvolle te kunnen waarderen, moeten wij nogmaals terugkeren tot de geïnspireerde voorspellingen uit het Boek van Mormon. Tijdens zijn bediening op het Amerikaanse vasteland zei de Verlosser zelf tot de voorvaderen van de huidige Lamanieten: „En te dien dage zal het werk van de Vader beginnen, ja, wanneer dit evangelie onder het overblijfsel van dit volk zal worden gepredikt. Voorwaar zeg Ik u, te dien dage zal het werk van de Vader onder alle verstrooiden van Mijn volk aanvangen, ja, namelijk onder de stammen, die verloren zijn geweest, die de Vader uit Jeruzalem heeft weggevoerd.” (3 Nephi 21:26.)

De woorden van Jesaja aanhalend, vervolgde de Meester: „Want de bergen zullen wijken, en de heuvelen worden verwijderd, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, noch

zal het verbond met Mijn volk wijken, zegt de Here, Die erbarmen met u heeft.” (3 Nephi 22:10.)

Wilford Woodruff vertelde ons ongeveer honderd jaar geleden dat hij moeite had met het accepteren van deze profetieën, zoals wij al eerder vermeld hebben. In het licht van recente ontwikkelingen in onze tijd, is het echter niet zo moeilijk te zien hoe de Heer bezig is de afstammelingen van de volkeren uit het Boek van Mormon terug te voeren tot hun plaats onder de stammen van het huis Israëls. Het geloof van de broeders uit vroeger tijden wordt bewaarheid.

Hoewel er aanzienlijke vorderingen gemaakt zijn, is de dag der Lamanieten nog maar net aangebroken. Er moet nog veel werk verzet worden door het volk des Heren om alle voorspellingen die de profeten uit het Boek van Mormon en de kerkelijke leiders van de heiligen der laatste dagen hebben gedaan te doen uitkomen. Er is een profetische band die de bestemmingen van de Lamanitische volkeren en de heiligen der laatste dagen aaneensmeedt. Niet-joden en Lamanieten die naar God luisteren ontvangen dezelfde beloften. Doelend op onze tijd, waarin de herstelling van het evangelie zou plaatsvinden onder de niet-joden die dit land bezaten, vertelde de engel des Heren Nephi het volgende: „En het zal geschieden, als de volkeren in die tijd naar het Lam Gods zullen luisteren, dat Hij Zich daadwerkelijk aan hen zal openbaren, in woord en in macht, zodat struikelblokken zullen worden weggenomen — Ja, als zij hun hart niet tegen het Lam Gods verstokken, zullen zij bij het nageslacht van uw vader worden gerekend; ja, zij zullen bij het huis Israëls worden gerekend en voor altijd een gezegend volk zijn in het beloofde land; zij zullen niet meer in ballingschap worden gebracht en het huis Israëls zal niet meer beschaamd worden gemaakt.” (1 Nephi 14:1, 2.)

Dean L. Larsen is hoofd van de afdeling Kerkelijke tijdschriften en leer-middelen en lid van het Eerste Quorum van Zeventig.

Vraag en antwoord

De antwoorden zijn bedoeld als hulp en perspectief, niet als leerstellige uitspraken van de kerk.

ANTWOORD VAN BROEDER
RUSSELL M. NELSON

Algemeen president
van de zondagsschool

„Een aantal van mijn vrienden is van mening dat het geoorloofd is water te drinken tijdens het vasten. Is dat juist?”

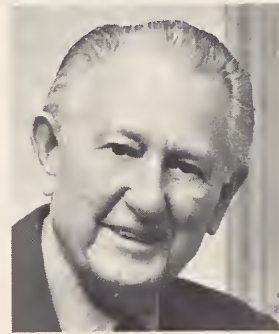
Vasten is een zeer persoonlijke zaak, iets dat men gewoonlijk met een doel voor ogen doet. Daarom wordt de vastenperiode gemotiveerd en de aard ervan bepaald door overwegingen van de persoon in kwestie. De meesten van ons vasten in verband met hun lidmaatschap van de kerk en houden zich dientengevolge aan de kerkelijke wet van vasten. In het algemeen zijn er drie redenen voor een dergelijk vasten. In de eerste plaats is het bedoeld om de nederigheid en de geestelijke instelling van degene die vast te verhogen. Het tweede doel van het vasten is hulp te bieden aan de behoeftigen door middel van de af te dragen vastengaven. Ten derde kunnen we er zelf lichamelijk voordeel bij hebben.

In het *Algemeen kerkelijk handboek*, 1968 blz. 57 lezen we: „De juiste inachtneming van de vastendag behelst de onthouding van voedsel en vocht voor twee opeenvolgende maaltijden, het bijwonen van de vasten- en getuigenisvergadering en het overhandigen aan de bisschop van een ruime offergave ter verzorging van de noodduftigen. Een minimum vastengave vertegenwoordigt de waarde van twee maaltijden.” Het gebruik van water wordt dus in dit soort vasten niet toegestaan.

Een waarschuwend woord is hier echter op zijn plaats — sommigen denken ten onrechte dat als weinig van iets goed is, veel ervan nog beter is. In het *Priesterschapsbulletin* van juni 1972 wordt er op gewezen dat overdadig vasten niet verstandig is: „Ons wordt gemeld dat sommige zendelingen nogal lang vasten. Dit wordt hen ontraden. Als er zich een speciaal geval voordoet waarover zij dienen te vasten, laat hen dan één dag vasten en daarna nederig tot de Heer gaan om Zijn zegen vragen; dit be-

hoort voldoende te zijn.” Joseph F. Smith gaf ons bovendien de volgende raad: „Veel mensen zijn niet sterk, anderen hebben een zwakke gezondheid en weer anderen hebben babies te voeden; van hen behoort niet te worden verlangd dat zij vasten. Ook moeten de ouders kleine kinderen niet tot vasten dwingen.” (*Evangelieleer*, blz. 241.) De royale gave aan de bisschop wordt beschouwd als het financiële equivalent van tenminste twee maaltijden. De ruime gift, die bestemd is voor de armen en aan hen wordt opgedragen, veredelt de ziel en helpt ons naastenliefde te ontwikkelen, een van de grootste eigenschappen van een edel menselijk karakter. (Zie Korinthiërs.)

Het vasten biedt ons tevens persoonlijke voordelen. De Schriften vertellen ons dat een bepaald soort duivel slechts door vasten en gebed uit te drijven is (zie Matteüs 17:21). De oppermacht van de geest over de begeerten van het lichaam wordt bevestigd door middel van de geestelijke discipline van het vasten. Deze kracht sterkt ons in onze strijd tegen ander verleidingen die worden ingegeven door lichamelijke begeerten die, de ondergang van ons welzijn zouden kunnen betekenen, als we ze niet konden bedwingen. Hoewel de lichamelijke gesteldheid van een aantal mensen van dien aard is dat zij niet kunnen vasten, worden de meeste mensen op grond hiervan toch niet van het vasten vrijgesteld. Het feit dat ik er op de vastendag in ben geslaagd mij te onthouden van voedsel en vocht geeft mij een gevoel van zelfvertrouwen. Door te vasten tonen wij onszelf en onze Schepper dat wij dankbaar zijn voor de gave van gezondheid en voor de kracht, die het ons mogelijk maakt te vasten. Dit is waarlijk een groot voorrecht en een grote zegening.

ANTWOORD VAN BROEDER
HARALD GLEN CLARK
Vroeger president
van de tempel te Provo

„Wij horen veel over de familiebanden in het hiernamaals, maar zullen we daar ook met onze vrienden om kunnen gaan?”

Het eerste hiernamaals waarheen wij allen gaan, als wij sterven, is de wereld der geesten, die het lichaam hebben verlaten. (Alma 40:11.) Hier kunnen vrienden en bekenden met elkaar spreken onder omstandigheden die ongeveer hetzelfde zijn als hier op aarde. (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 374, 375.) De wereld der geesten is een oord waarin gewacht, gewerkt, gerust en geleerd wordt.

Hier zullen de meesten van ons verblijven tot we klaar zijn voor onze opstanding, onze uiteindelijke verlossing en oordeel. Wanneer we ten slotte deze geestenwereld verlaten, gaan we naar de laatste, eeuwige verblijfplaats van de mens: het koninkrijk, naar de wetten waarvan wij geleefd hebben. We zouden dat de rest van ons hiernamaals kunnen noemen. (LV 76:89, 107-112.)

Wie gaat er nu met wie om in dit eerste gedeelte van ons hiernamaals — de wereld der geesten?

De Bijbel vertelt ons dat de geest van Jezus naar de geestenwereld ging nadat Hij aan het kruis was gestorven. De berouwvolle zondaar die op hetzelfde moment aan het kruis stierf, werd verteld dat hij die dag in het paradijs zou zijn met Jezus. (Lucas 23:42, 43.) Daaruit zou men kunnen opmaken dat de rechtvaardigen, de niet-zo-rechtvaardigen en de door-en-door-slechten allen naar dezelfde geestenwereld gaan. Deze wereld kent verschillende woonplaatsen. Ten tijde van Noach gingen de ongehoorzamen bij voorbeeld naar deze wereld. Petrus vertelt ons dat Christus nadat Hij gestorven was en zijn lichaam in het graf was gelegd, naar deze geesten in de gevangenis ging, en tot hen predikte. (1 Petrus 3:18-20; *Evangelieleer*, hoofdstuk 24; LV 76:73, 74.)

Wij weten dus dat de rechtvaardigen in de geestenwereld met elkander kunnen omgaan en ook kunnen spreken met vrienden die niet rechtvaardig geleefd hebben en hen het evangelie kunnen onderwijzen. De onrechtvaardigen hebben echter geen toegang tot de plaats waar de rechtvaardigen vertoeven. Onze vrienden die ongehoorzaam of slecht zijn geweest worden in hun bewegingsvrijheid beperkt totdat zij geloof in Christus betonen, zich bekeren, de plaatsvervangende doop aanvaarden en zich een betere plaats dan de gevangenis waardig tonen. President Joseph F. Smith zei dat hij in een visioen de geesten in de gevangenis zag, die in de dagen van Noach in de zondvloed waren verdronken. Zij werden bezocht door trouwe priesterschapsdragers die hun het evangelie onderwezen. Daar het tempelwerk voor de ongehoorzamen en anderen op deze aarde moest worden verricht, zouden wij de kans krijgen deze bonafide en noodzakelijke verordeningen van God te aanvaarden of te verwerpen.

Het antwoord op de vraag over onze vriendschappen in deze geestenwereld luidt dat de rechtvaardigen die sterven het voorrecht hebben met meer geesten in de geestenwereld om te kunnen gaan dan zij die niet rechtvaardig geleefd hebben. Als wij rechtvaardig zijn geweest, zullen wij met al onze vrienden kunnen omgaan, mits wij ten minste een goed doel nastreven. De onrechtvaardigen kunnen door geloof in de Here Jezus Christus door bekering en goede daden, waaronder het aanvaarden van de plaatsvervangende doop, de banden van het kwaad verbreken en tot een rechtvaardiger vriendenkring in de geestenwereld toetreden. Tot die tijd zijn zij aan een bepaalde toestand gebonden.

Wanneer wij na onze opstanding deze geestenwereld verlaten, krijgen wij allen een vaste verblijfplaats. Zij, die een volheid hebben verworven van hetgeen onze Vader in de hemel hen door middel van het evangelie op aarde en in

de geestenwereld heeft geboden, zullen bij Hem wonen in de hoogste heerlijkheid van het celestiale koninkrijk. Zij die een lager koninkrijk verdienen zullen nooit bij Hem zijn. Als onze vrienden zich bevinden in een lager koninkrijk dan het onze en wij bij de Vader wonen, kunnen wij hen opzoeken, maar zij zullen in alle eeuwigheden niet kunnen komen waar onze Vader in de hemel woont. (LV 76:77-88, 109-112.) De beperkte omgang van hen die in de lagere heerlijkheden vertoeven geeft aanleiding tot de ont-nuchterende gedachte dat onze gedragingen en gevoelens ons in feite in hun macht hebben. Onze daden bepalen wat wij denken en derhalve welke vrienden wij in de eeuwigheid zullen hebben. De gevoelens die wij in dit leven hebben veranderen niet omdat wij sterven. Waar we ook zijn, er is krachtsinspanning voor nodig om ons karakter te vormen. Er bestaat geen gemakkelijke weg naar geloof, bekering en de goede werken. (Alma 34:34.) Hoe belangrijk is de korte tijd die wij op aarde doorbrengen! Deze beperkingen of vrijheden waarover de Heer spreekt, zijn van natuurlijke aard. Onze houding en onze daden geven ons een geestelijke gesteldheid die meer bepalend is voor onze toestand dan stenen muren. Deze geestelijke gesteldheid kan ons bevrijden, onverschillig maken of insluiten. Zo zegt de profeet Mormon bij voorbeeld, dat de onreinen ellendiger zouden zijn, wanneer zij zouden proberen met de heiligen en rechtvaardigen te leven, dan wanneer zij met de onreinen leefden. (Mormon 9:4.) Het lijkt niet meer dan natuurlijk dat wij omgaan met hen met wie wij veel gemeen hebben. Dat komt overeen met de omgang die wij hier op aarde hebben. (LV 130:2.)

Astronauten kunnen een beperkte tijd onder ongemakkelijke omstandigheden op de maan rondstropelen, maar ze zijn toch altijd blij als ze weer op aarde terug zijn. Christus vertelde ons over de band die ware vrienden met elkaar verbindt. Het was op die dag, dat Hij met zijn discipelen bijeen was, en het bericht Hem bereikte dat zijn moeder en zijn broeders Hem zochten. „Wie is mijn moeder en broeders?” vroeg Hij. Toen keek Hij de discipelen die voor Hem zaten aan en zei: „Zie, mijn moeder en mijn broeders. Al wie de wil Gods doet, die is mijn broeder en zuster en moeder.” (Markus 3:34, 35.) Hoewel wij door het bloed verbonden zijn met onze verwanten en wij bepaalde verplichtingen tegenover hen hebben, worden we pas eeuwige broers en zusters van elkaar, en ware vrienden, *als wij de wil van onze Vader in de hemel doen*. Door zijn wil te doen, smeden wij een eeuwige band van vriendschap met de Heer en de meest edele van zijn kinderen. Wat de gezinnen in het hiernamaals betreft, de gezins-eenheid is door God verordineerd en biedt de mogelijkheid tot de meest brede kring en het hoogste soort vriendschap en liefde. Alleen een tempelhuwelijk dat trouw wordt nageleefd kan de volheid van de vriendschap met zich meebrengen. Alleen door de voorrechten en verplichtingen van het ware gezinsleven kan men de hoogste vorm van vriendschap en zaligheid in het celestiaal koninkrijk beërven. (LV 132:19-24.) Onze Vader is onze grootste vriend. Hij is de vader van onze geest. Bijgevolg hebben wij ook een moeder van onze geest en geestelijke broeders

(vervolg op bladzijde 30)

Geïllustreerd door Sherry Thompson

„Ik weet dat Hij leeft”

DOOR ALICE STRATTON

Ik kreeg een heel vreemd gevoel toen de hele familie zonder mij naar de kerk vertrok. Mijn vader en moeder hadden zich niet half zo druk gemaakt als ik verwacht had, toen ik vlak voor het tijd was om te vertrekken, aankondigde: „Ik wil vandaag niet naar de avondmaalsvergadering.”

„O”, zei grootmoeder, terwijl ze een wenkbrauw optrok.

„Hoe zo, ben je ziek?” vroeg moeder.

„Zo zou je het wel kunnen zeggen,” antwoordde ik.

„Ik ben ziek van het luisteren naar lange, vervelende toespraken.”

„Nou, het klinkt alsof we een part-time mormoonse in ons midden hebben,” merkte vader op.

„Ik ben geen part-time mormoonse,” protesteerde ik.

„Ik ben full-time.”

„Je getuigenis klinkt anders een beetje onzeker,” antwoordde vader.

„Wat heeft getuigen nou te maken met naar de kerk gaan?” vroeg ik.

„Alles!” voegde mij zusje Laura ertussen. „Iemand die weet dat het evangelie waar is, zal proberen te doen wat er van haar verwacht wordt.”

„Je bent aan het preken,” wierp ik tegen.

„Wat ga je doen, als wij naar de kerk zijn?” vroeg moeder.

„Ik ga met Joyce en Joan en hun nichtjes spelen.”

„De kerk is tegen vijf uur uit. Je kunt ook daarna met ze spelen,” stelde moeder voor.

Iedereen keek mij aan alsof ik twee hoofden had. Ik ergerde me. Kon ik niet voor een keer anders zijn? Ik kende genoeg kinderen die niet naar de kerk hoefden en wier ouders ook niet gingen.

„Als we wachten tot na de kerk, dan kunnen we onze hut bij de rivier niet afmaken,” legde ik uit.

Moeder schudde haar hoofd en verzuchtte: „Dus vader heeft toch gelijk. We hebben inderdaad een part-time mormoonse in de familie.”

Ik voelde me gekwetst en vroeg: „Hoezo?”

„Denk er maar eens over na,” antwoordde ze.

En daar gingen ze op weg naar de kerk, zonder mij. Ik was hen bijna achternagerend, toen ik Laura hoorde zeggen: „Ze zal de avondmaalsvergadering niet echt overslaan. Ze haalt ons wel in voor we bij de hoek zijn.”

„Nou, dat zal ik haar een laten zien,” dacht ik.

Om te voorkomen dat ik zou zwichten, trok ik snel mijn oude trui en broek aan. Joan en de anderen stonden al op me te wachten bij het hek.

Ik kreeg sterk de neiging te schreeuwen: „Ik ga niet.” Maar in plaats daarvan ging ik met ze mee. Meestal was het erg opwindend om naar de rivier te gaan, maar vandaag was het dat niet. Er was nog tijd om van gedachten te veranderen en met mijn familie de dienst bij te wonen, want zij gingen altijd vroeg weg. Terwijl ik bij mezelf stond te overleggen, vroeg Joyce me: „Wat heb je? Is jullie kat gestorven of zo?”

„Natuurlijk niet, rare. Kom, laten we gaan,” antwoordde ik zeer vastbesloten.

Ik had niet veel zin om te praten en dus rende ik vooruit zodat de anderen moesten rennen om mij in te halen. Toen we bij de rivier aankwamen, waren we buiten adem.

De rivier. Wat is er nu zo opwindend aan? Het is niet meer dan een stroompje door zand en stenen en ik dacht dat het zo geweldig zou zijn!

De zon brandde, ik had het vreselijk warm en er zat een steentje in mijn schoen. Plotseling jammerde Joyce: „O, kijk eens, iemand heeft onze hut kapotgemaakt.”

En ja hoor! Al ons gezwoeg om de takken van de lorkeboom te kappen en ze op hun plaats te leggen was tevergeefs geweest, de hut was een wrak.

Ontmoedigd zakte ik neer tegen een rotsblok in de schaduw van een wilg, en schudde de steentjes uit mijn schoenen. Een mug die zich niet weg liet slaan, zoemde rond mijn oren.

„Wie wil er trouwens een hut?” zei ik kortaf.

Hoogst verontwaardigd ging Joan voor mij staan, haar handen in haar zij. „Hoor eens. Er zit je wel degelijk iets dwars. Wat is er aan de hand? Jij was het toch die die hut zo belangrijk vond.”

„Ach, er is niets,” zei ik. „Ik moet alleen even nadenken, goed? Laat me maar hier zitten en gaan jullie wat spelen!”

„Kom op, laat haar maar in haar eigen vet gaarkoken,” drong Joan aan. „Wie is de eerste in de rivier.” Het was een heel gedoe, terwijl de meisjes hun kousen en schoenen uittrokken, en ik bleef alleen achter. Ik zat daar en dacht: *Als ik een getuigenis nodig heb, kan ik er beter iets aan gaan doen. Mijn leven lang heb ik mensen in de kerk horen zeggen waar zij dankbaar voor waren. Dankbaar zijn is belangrijk. Onze hemelse Vader zou ons niet willen zegenen, als wij niet dankbaar waren. Maar een getuigenis moet meer dan dat zijn.* Ik dacht diep na.

Toen Joseph Smith het bos inging om te bidden, zag hij de Vader en de Zoon. En dus had hij een getuigenis. Hij wist dat Jezus Christus de Zoon van God was. Hoe warm het ook was, die gedachte bezorgde me kippevel. Ik huiverde.

Op de zondagsschool hadden wij gepraat over een engel van God die neerdaalde en de gouden platen toonde aan de drie getuigen van het Boek van Mormon. Zij hadden dus ook een getuigenis.

Maar ik had nooit een engel of een licht gezien of een stem uit de hemel gehoord. Daarom was ik er nu waarschijnlijk zo ellending aan toe; daarom zat ik nu met mijn rug tegen een oude lavasteen, in mijn smerigste kleren, terwijl mijn zusjes in hun frisse roze en blauwe jurk naast vader, moeder en grootmoeder in de kerk zaten. Toen schoot de volgende gedachte als een bliksemstraal door mij heen: *Niemand van mijn familie heeft meer gezien of gehoord dan ik!*

Ik leunde achterover tegen die rots en de tranen prikten achter mijn ogen. Ik wilde ook een getuigenis!

„Help mij, alstublieft, hemelse Vader,” bad ik.

Langzaam kwam er een heerlijk gevoel over mij: ik had immers een getuigenis. Ik had altijd een getuigenis gehad. Als ik wist dat Joseph Smith en de drie getuigen wisten dat Jezus Christus de Zoon van onze hemelse Vader was — dan wist ik het natuurlijk ook. Wat geweldig! De tranen rolden over mijn besmeurde wangen.

„Dank u, hemelse Vader,” fluisterde ik.

Ik rende naar de oever van de rivier, waar mijn vriendinnen aan het spelen waren. „Hee, kom eens hier allemaal,” riep ik opgewonden.

„Zo, kijk eens wie er weer tot leven gekomen is,” zei Joyce. Zeer enthousiast kwamen ze naar mij toe.

„Kom, laten we naar huis gaan. Dit is geen manier om je zondag door te brengen,” zei ik tegen hen.

Verlegen zei een van mijn nichtjes: „Vader en moeder vinden het nooit goed als we dit thuis doen.”

„Natuurlijk niet,” viel ik haar bij. „Voortaan gaan we ’s zondags niet meer naar de rivier. De hut maken we morgen wel in orde.

„Dus je vindt de hut wel belangrijk?” vroeg Joan.

„Natuurlijk. Lorkebomenhutten zijn belangrijk.”

De hele familie was al thuis, toen ik kwam. Ik haastte me om mijn schandvlekken weg te boenen. Niemand schonk mij enige aandacht, behalve moeder. „Heb je ’t naar je zin gehad bij de rivier?” vroeg ze.

„Ik heb geleden,” antwoordde ik.

De volgende zondag was vastendag en ik had de hele week een verrassing voor mijn familie verborgen gehouden. Ik was de eerste die op het spreekgestoel-

te stond, toen het tijd was voor de getuigenissen. Ik wist precies wat ik ging zeggen.

Maar toen ik de gezichten van al die mensen zag, was ik bang. Mijn hart bonsde en ik had een droge keel. Ik kon me geen woord meer herinneren van wat ik wilde gaan zeggen. Voor mij lag een stukje papier met de titel van het slotlied: „Ik weet dat mijn Verlosser leeft.”

Trillend van top tot teen, haalde ik diep adem en zei:

„O, hoe zeker weet ik dat mijn Verlosser echt leeft.”

Ik voelde de tranen prikken. Bang dat ik zou gaan huilen, kon ik er alleen nog maar aan toe voegen:

„In de naam van Jezus Christus. Amen.”

Ik liep terug naar mijn plaats en wrong mij tussen Laura en mijn vader in. Hij legde zijn grote bruine hand over de mijne en glimlachte mij liefdevol toe.

Zonder tevens de weg voor hen te bereiden

PRESIDENT SPENCER W. KIMBALL

Als jongen al wilde president Kimball alle geboden van God onderhouden. Een van de helden uit zijn jeugd was Nefi, die zei: „Ik zal heengaan en doen, wat de Here heeft bevolen, want ik weet dat de Here geen geboden aan de kinderen der mensen geeft, zonder tevens de weg voor hen te bereiden, zodat zij kunnen volbrengen, wat Hij hun gebiedt.” (1 Nephi 3:7.)

Jarenlang was president Kimball voor honderd procent aanwezig op de zondagsschool en het jeugdwerk. Op zekere dag stond hij bovenop de hooiwagen en hielp zijn oudere broers hooi opstapelen toen de klok van het kerkgebouw aankondigde dat het tijd voor het jeugdwerk was.

„Ik moet naar het jeugdwerk,” zei hij bedeesd.

„Je kunt vandaag niet gaan. We hebben je nodig,” zeiden zijn broers.

„Vader zou me wel laten gaan, als hij hier geweest was,” wierp de jongen tegen.

„Vader is er niet,” zeiden ze, „en je gaat niet.”

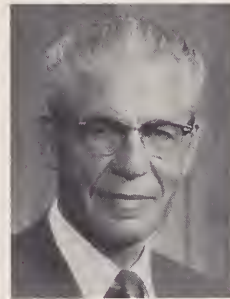
De bundels hooi werden nog sneller dan voorheen naar boven gegooid, en Spencer werd er letterlijk onder bedolven, maar ten slotte had hij ze weer ingehaald. Geluidloos gleed hij langs de achterkant van de wagen naar beneden en was al halverwege het kerkgebouw, voor zijn afwezigheid werd opgemerkt. En zo bleef zijn presentierecord ongeschonden.

Diezelfde vastberadenheid om te doen wat de Heer van hem verlangde bleek ook later in zijn zendings-tijd.

President Kimball was een groot en zeer actief zending. Toen hij op een dag in St. Louis langs de deur ging, zag hij door een gedeeltelijk geopende deur een nieuwe piano staan en zei tegen de vrouw die net de deur voor hem wilde dichtslaan: „Ik zie dat u een nieuwe piano hebt.”

„Ja, die hebben we pas gekocht,” zei ze vol trots.

„Het is een Kimball, nietwaar? (Noot: een bekend pianomeerk in de V.S.) „Zo heet ik ook,” zei hij, terwijl de deur steeds verder openging. „Zou ik misschien voor u mogen zingen en piano spelen?” „Natuurlijk, komt u binnen,” antwoordde ze. Hij liep naar de piano en speelde en zong ‚O, mijn Vader,‘ Vele gesprekken over het evangelie waren het gevolg van deze plezierige kennismaking.

Ik dacht, dat ik op je kon rekenen

PRESIDENT N. ELDON TANNER
Eerste raadgever
in het Eerste Presidium

Ik herinner mij nog goed een voorval dat plaatsvond toen ik een jongen van een jaar of veertien was. Mijn vader was een bisschop. Er was iemand gestorven in de wijk, en hij wilde voorbereidingen gaan treffen voor de begrafenis. Hij vroeg mijn broer en mij een aantal dingen te doen terwijl hij weg was. We dachten dat hij wel een tijd weg zou blijven en dus besloten we wat op de kalveren te gaan rijden voordat we zouden gaan doen wat hij ons opgedragen had. We dachten tijd genoeg te hebben, maar hij kwam terug toen we midden in ons spel waren en hij riep ons bij zich. Hoewel hij mij nog nooit een klap gegeven had, dacht ik dat ik toen misschien wel een pak slaag zou krijgen. Maar hij wees naar me en zei: „Mijn jongen, ik dacht dat ik op je kon rekenen.” Dat deed mij erg veel pijn. Ik weet nog precies hoe ik me toen voelde. Ik besloot dan ook dat mijn vader nooit meer reden zou hebben om te zeggen: „Ik dacht dat ik op je kon rekenen.”

Op dat moment besloot ik ook dat de Heer nooit reden zou hebben om te zeggen: „Ik dacht dat ik op Eldon Tanner kon rekenen.” Het heeft me altijd geweldig geholpen. De dingen die ik als jongen leerde hebben me mijn leven lang geholpen.

Tiende betalen

PRESIDENT MARION G. ROMNEY
Tweede raadgever
in het Eerste Presidium

Mijn familieleden waren vluchtelingen uit Mexico. Mijn vader en mijn oom waren samen uit Mexico vertrokken. Beiden hadden een groot gezin. Ze wisten dat het moeilijk zou zijn in de Verenigde Staten hun brood te verdienen, want ze hadden niet meer uit Mexico kunnen meenemen dan de inhoud van hun hutkoffer. Dus werkten ze samen en legden hun verdiensten bij elkaar. Na een kort verblijf in El Paso (Texas), gingen ze naar Los Angeles (Californië), waar zij allebei als timmerman werkten. Later verhuisden zij naar Oakley (Idaho) waar zij hun gezin konden grootbrengen in een mormoons milieu. Wanneer een van hen werkloos was, deelden ze het inkomen van de ander. Het was een moeilijke tijd voor ons.

Toen we in Idaho woonden was mijn oom een winter lang zonder werk. Dus moesten beide gezinnen leven van de 80 dollar die mijn vader per maand als leraar aan een school verdiende. Zeventien mensen moesten van die 80 dollar leven. Er moest huur worden betaald en alles wat op tafel kwam moest worden gekocht; ze zouden ook nog brandstof hebben moeten kopen, als ik niet de heuvel was opgegaan om de bijvoet die als brandstof moest dienen van onder de sneeuw uit te graven. Ik hield mijzelf warm met graven en moeder hield zich warm door het in de kachel te stoppen.

Tijdens de familieraad werd de vraag gesteld — moesten wij over die 80 dollar tiende betalen? Als we dat

niet deden, zouden wij 40 dollar per maand hebben om van te leven, en mijn oom ook. Als we onze tiende betaalden, zou ieder gezin slechts 36 dollar per maand hebben. Ik zal me die bijeenkomst altijd blijven herinneren. We besloten onze tiende te betalen; en ik werd naar de bisschop gestuurd. Het was koud en ik had geen warme kleren; ik vroeg me werkelijk af wat er met vader aan de hand was. Maar ik leerde hieruit — uit de opvoeding van mijn ouders — dat er waarheid schuilt in de beloften des Heren.

Ik weet dat je je geweldig voelt als je de wet der tiende naleeft. Ik herinner mij de tijd dat mijn vrouw en ik pas getrouwd waren. Ik studeerde nog en werkte acht uur per dag op het postkantoor naast mijn studie rechten. Wij hadden een baby verloren en er moest een grote ziekenhuisrekening worden voldaan. Ik besloot bij het postkantoor weg te gaan en een praktijk te beginnen. Ik ging in september weg en kon die maand mijn tiende niet betalen, omdat ik een pensioen had opgebouwd bij het rijk, dat mij in november zou worden uitbetaald. Ik dacht mijn tiende daarmee te betalen. Maar het geld kwam niet in november, en het kwam niet in december. Dat jaar moest ik mijn bisschop mededelen dat ik geen volle tiende betaald had. Maar ik voelde me er toch niet prettig onder, en dus schreef ik het op en betaalde het in termijnen tegen acht procent rente, tot ik de gehele schuld afbetaald had. Ik voelde me erg opgelucht toen ik het betaald had. Ik wist dat de Heer mijn gedrag had begrepen en geaccepteerd.

Ik weet uit eigen ervaring, en ik geef jullie mijn getuigenis als apostel van de Here Jezus Christus — een bijzonder getuigenis dat ik graag uit wil dragen aan de hele wereld, onder welke omstandigheden dan ook — dat vrede en welbehagen ieder ten deel zullen vallen die een eerlijke royale tiende betaalt. En als je op een zeker moment niet weet hoeveel je de Heer verschuldigd bent, betaal dan iets meer. Het is beter te veel dan te weinig te betalen.

De „big boy” van het open veld

DOOR MURRAY T. PRINGLE

Geïllustreerd door Dick Brown

Toen een aantal jaren geleden in Kenya over een afstand van 960 km de eerste telegraaflijn werd aangelegd, werkte hij nauwelijks een uur, toen er zich al moeilijkheden voordeden. Op het hoofdkantoor in Nairobi kwam het bericht binnen dat een gedeelte van de nieuwe lijn buiten dienst was.

Twee beambten van de storingsdienst maakten zich klaar voor een nader onderzoek. Ze pakten hun gereedschap in en gordten bovendien hun zware revolvers om. Een derde man op het kantoor, die vroeger veel had gejaagd, sloeg de activiteiten van de mannen geamuseerd gade.

„Verwachten jullie moeilijkheden, jongens,” gniffelde hij.

„Je weet maar nooit,” antwoordde een van de jongemannen grimmig.

„Wanneer een lijn een half uur nadat zij in bedrijf gesteld is al weer buiten werking is, kan het sabotage van een ontevreden stam zijn.”

„Nonsens,” spotte de oudere man.

„Jullie hebben teveel Tarzanfilms gezien. Jullie zullen ongetwijfeld tot de ontdekking komen dat een van de ‚big boys’ zijn nek heeft uitgestoken voor hij keek waar hij heenging. Ik heb jullie baas gewaarschuwd dat hij de draden te laag gespannen heeft.”

De beambten hadden haast en letten niet op de opmerkingen van de ex-jager. Ze renden naar hun wagen en stoven weg om de oorzaak van de breuk op te sporen.

Enige mijlen verderop ontdekten ze de oorzaak. De breuk was niet veroorzaakt door een horde inboor-

lingen, maar door drie bange, worstelende giraffen. De dieren waren met een zeer hoog tempo tegen de draad aangelopen en er zo in verward geraakt, dat ze bijna gestikt waren voor ze konden worden gered.

Na dit voorval nam de telegraafmaatschappij de raad van de ex-jager ter harte en bracht de lijnen aan op een hoogte van tien meter. Vanaf dat moment had men geen last meer van de hoogbenige giraffen die met hun lange nek tegen de draden aanliepen.

In een land waarin het vreemde, het merkwaardige en het curieuze heel gewoon zijn, is de giraf een uniek dier. Er zijn soorten die zes meter hoog worden. Een groot gedeelte van die zes meter wordt in beslag genomen door de lange nek. Vreemd genoeg heeft de giraf slechts zeven nekwervels, net zoals de meeste andere dieren.

De gevlekte rug van de giraf loopt scherp naar beneden af vanwege zijn extra lange schouderbladen en de grotere diepte van de voorkant van zijn lichaam. De poten hebben allemaal ongeveer dezelfde lengte. Er zijn grote mannetjesgiraffen die de weegschaal kunnen laten doorslaan tot 1100 kg. De vrouwtjes zijn bijna een meter korter en wegen tussen de 425 en 450 kg. Ondanks zijn indrukwekkende

grootte is de giraf geen agressief dier. Het houdt zich aan een vegetarisch dieet en wil graag met rust gelaten worden. Vroeger zwierven er grote kudden giraffen rond op het Afrikaanse continent, maar toen de mens ontdekte dat hun vlees lekker smaakte en dat zij hun stevige huid wel konden gebruiken, liep hun aantal snel terug. Hun huid is zo taai (op sommige plaatsen wel 2,5 cm dik) dat een dumdkogel wanneer die van dichtbij wordt afgevuurd, te pletter slaat eerder dan de dikke huid van een giraf te penetreren!

Onder de pioniers van Afrika was veel vraag naar paardetuigen, lange teugels en zwepen van giraffeleder. Bovendien werd het vlees van de dieren vaak gebruikt als voedsel voor de karavanen. Ook de inboorlingen vonden het vlees heerlijk en gebruikten de sterke pezen voor hun pijl en boog en voor hun muziekinstrumenten. De huid werd gebruikt om hun schilden mee te bedekken.

Hoewel de giraf zo nu en dan hinder ondervindt van zijn lange nek, heeft deze grazende herkauwer er voordeel bij, wanneer hij zich wil voeden met de bladeren en scheuten van de hoge acaciabomen.

De hoogte van de giraf is onontbeerlijk voor zijn levenswijze. Ook de lippen van het dier zijn erg nuttig. Ze zijn lang, geschikt om mee te grijpen, en tamelijk behaard, ter bescherming tegen doornen. De bovenlip steekt iets boven de onderlip uit en de tong — die soms wel een halve meter lang is — is een precisie-instrument waarmee hij de bladeren en twijgen afplukt. De giraf heeft geen tanden in zijn bovenkaak en de tong wordt gebruikt om bladeren en twijgen langs de onderkant van de voortanden heen te trekken, zodat zij van de boom loslaten.

Vanwege hun lengte slapen vol-

wassen giraffen in sommige gebieden staande. Deze methode vereist minder inspanning dan het opstaan en gaan liggen en spaart ook tijd als een giraf plotseling moet vluchten voor een vijand zoals de leeuw.

Toch gaat een 'big boy' af en toe wel eens liggen, waarbij hij een vreemde houding aanneemt, met zijn nek naar achteren gekeerd en zijn hoofd rustend op zijn romp. Een giraf is een sociaal dier dat in losse groepen van vijf tot twintig leeft. Evenals de olifant zwerft hij rond over grote gebieden, waarbij hij dichte wouden, moerassen of modderige terreinen zorgvuldig mijdt. Daar een tocht door het dichte bos in een hinderlaag zou kunnen uitlopen, geeft de giraf de voorkeur aan harde stevige grond. De lange poten die zijn zware lichaam dragen zouden snel wegzakken, als een giraf zou proberen een modderige vlakte over te steken.

Hoewel een oude mannetjesgiraf de officiële leider van een kudde is, zijn het de vrouwtjes die niet alleen hun eigen kroost, maar de hele kudde nauwlettend in de gaten houden. Een giraf verrassen is bijna niet mogelijk, omdat het beschikt over het beste gezichtsvermogen van de grotere Afrikaanse dieren, terwijl zijn grote hoogte een bijna onbeperkt gezichtsveld biedt.

Altijd op hun hoede komen giraffen nooit dicht bij een drinkplaats, voordat het zeker is dat er geen gevaar dreigt. Waar water in overvloed is, komen zij regelmatig drinken, waarbij ze ongeveer tien liter per week verbruiken. Ze drinken nooit uit de rivier en kunnen het in droge gebieden vaak wekenlang zonder water stellen. In die periode onttrekken ze het benodigde vocht uit de bladeren die ze eten.

De gevlekte huid van de giraf, zijn

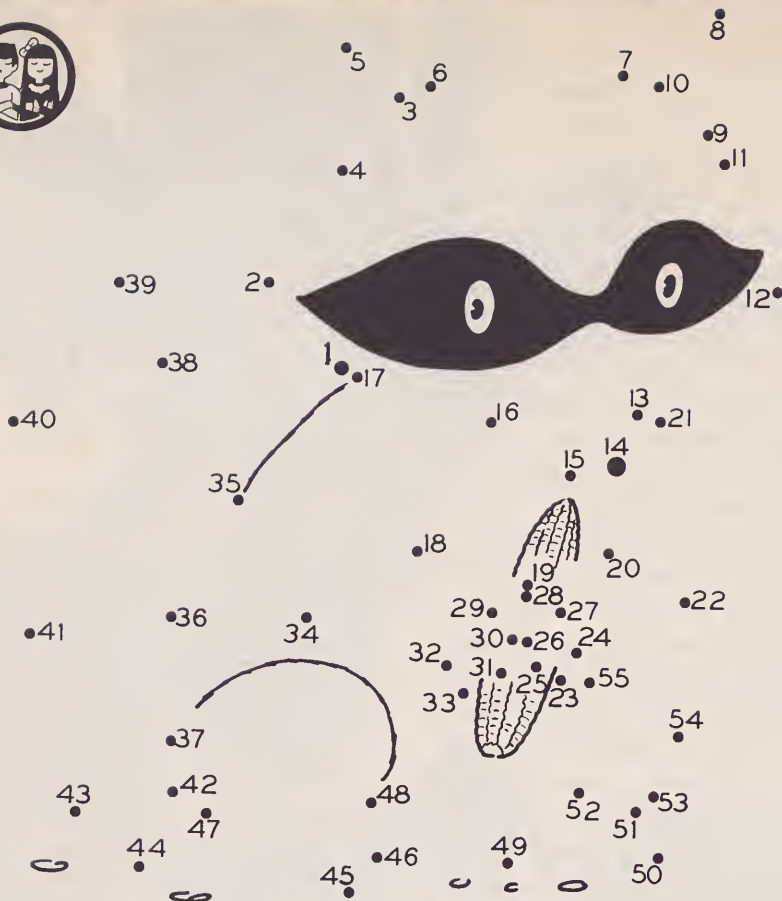
schommelende gang en zijn vermogen het met weinig water te kunnen stellen, zijn waarschijnlijk verantwoordelijk voor de naam kameelpardel die dit dier eens droeg. Wanneer giraffen met elkaar vechten, gebruiken ze — letterlijk — hun hoofd. Wanneer twee mannetjesgiraffen met hun hoofden tegen elkaar aanbonzen, dan zou men dat kunnen vergelijken met de klap die wij zouden krijgen van een voorhamer van 4 kg, bevestigd aan het eind van een 4 meter lange steel. Veteranen van vele van zulke gevechten kennen manieren om builen, bulten en hoofdpijn te voorkomen. Giraffen hebben twee korte, beenachtige uitsteeksels, bedekt met behaarde huid, die soms worden gebruikt om een klap af te weren of op te vangen.

Giraffen voeden zich 's morgens en 's avonds en rusten wanneer de dag op zijn heetst is. Door roerloos te blijven staan worden ze, vanwege hun gevlekte huid, vrijwel onzichtbaar tegen de achtergrond van de acaciabomen. Tegen zonsondergang gaan zij weer op weg. Men kan hen dan zien galopperen (met een snelheid van 50 km per uur), waarbij zij zich met een moeiteloze gratie en ritme langs de Afrikaanse horizon voortbewegen.

Afrika zou veel van haar opwindende kleur verliezen, als de 'big boy' van het open veld van het toneel zou verdwijnen.

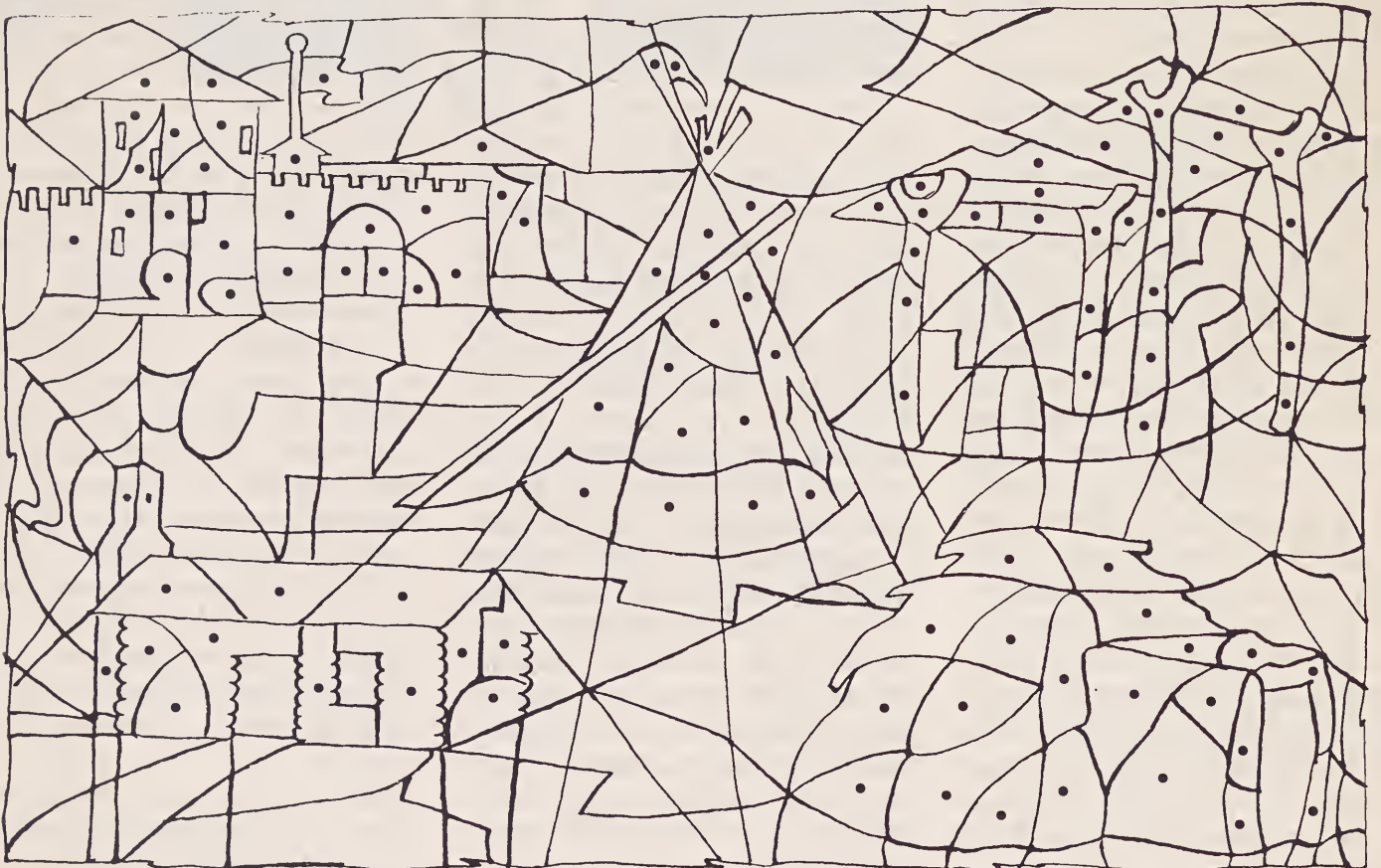
Wie zit er achter het masker?

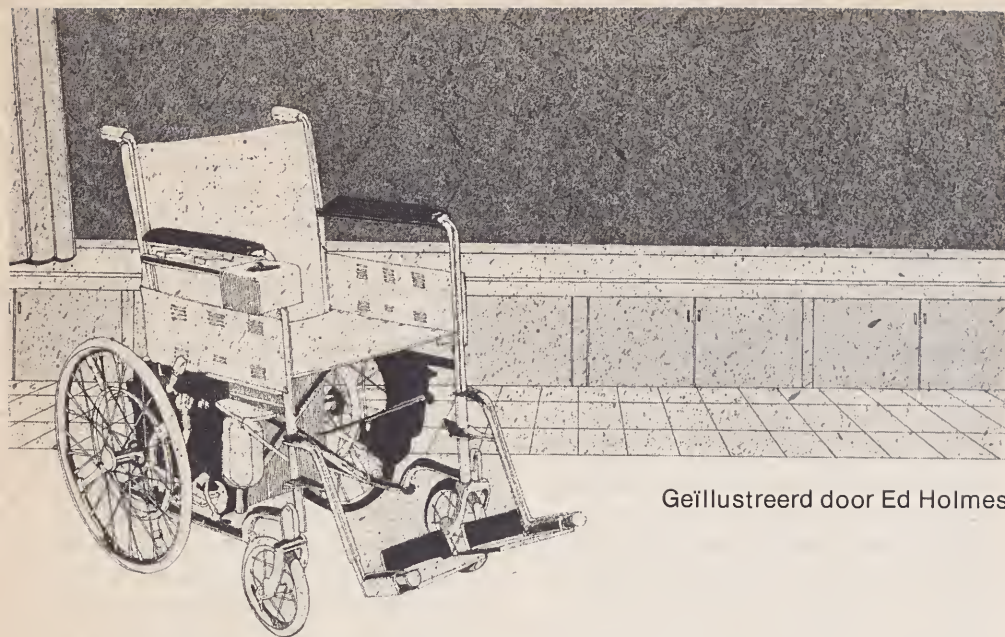

Voor de grap

Kleur alle vakjes waarin je een stip ziet.

Antwoord : een wasbeer.

Geïllustreerd door Ed Holmes

STEPHEN

DOOR PENE HORTON

„Ik wil graag mijn getuigenis geven en mijn hemelse Vader danken voor mijn vele zegeningen.”

De stem kwam van achterin de kapel. Voor de regelmatige bezoekers uit de wijk was het een vertrouwde stem, die men vaak op getuigenisvergaderingen hoorde.

Een bezoeker, die zich omdraaide om te zien wie er aan het woord was, zag een jongen die over een rolstoel heenleunde en met zij armen zijn magere lichaam ondersteunde, terwijl zijn benen levenloos achter hem omlaag bungelden. Hoe kon deze duidelijk verlamde jongen dankbaar zijn voor zijn vele zegeningen? *Welke zegeningen?* Toen hij vier jaar oud was, wezen een serie proeven uit dat Stephen Farrance een soort spierziekte had die, als de ziekte zich in dit tempo zou voortzetten, op twaalfjarige leeftijd de dood ten gevolge zou hebben.

„De betekenis en het definitieve van het vonnis van de dokter drong eigenlijk niet goed tot ons door,” vertelt zijn moeder. „Stephen kon zo veel. Wij spoorden hem aan zoveel mogelijk zelf te doen. Hij moest thuis de nodige karweitjes opknappen, net als zijn broer en zus. Later, toen zijn voeten door de pezen omhooggetrokken werden en hij op zijn tenen moest lopen, ontlastten wij hem van een aan-

tal taken, maar gaven hem daarvoor andere in de plaats. Hij ging naar een gewone school en schiep zich daar een eigen plaats. Ik weet nog dat een lerares me vertelde dat zij Stephen en een nieuwe leerling tegelijk bij zich riep. Toen Stephen bij haar aankwam, moest hij zich schrap zetten en met zijn hand op haar bureau steunen. De nieuwe jongen zei: „Voel je je wel goed?” waarop Stephen antwoordde: „Mijn voeten willen niet ophouden met lopen en ik heb een paar minuten nodig om ze te overtuigen. Maar bedankt hoor. Het gaat best.”

Stephen had moeilijkheden met zitten. Tegen de tijd dat hij twaalf was, zat hij tijdens de lessen altijd geknield op zijn stoel en kreeg daardoor eeltplekken op zijn knieën. Maar hij wilde niets missen waaraan hij enigszins deel kon nemen. Hij verzon altijd iets waardoor hij mee kon doen met de andere kinderen. Een jaar later toen de hele klas besloot te leren volksdansen, zei de lerares tegen Stephen dat hij in de bibliotheek mocht gaan lezen, terwijl de anderen aan het dansen waren.

„Maar ik wil liever meedoen,” zei Stephen tegen haar.

„En hoe denk je dat te doen?” vroeg zijn lerares, hoogst verbaasd, omdat hij nu slechts kon lopen door tegen

de muur te steunen en zijn evenwicht niet kon bewaren.

„Ik heb erover nagedacht, en ik ben tot de conclusie gekomen dat ik de platenspeler kan bedienen en kan kijken hoe de passen zijn. Dat geeft u meer tijd om bij de anderen op de dansvloer te zijn,” zei hij. En zodoende wisselde hij de platen en keek toe.

„Ik heb veel zegeningen waarvoor ik dankbaar ben . . .”

Zoals het mogen bijhouden van de stand tijdens de basketbalwedstrijden, manager zijn van een van de meisjesteams voor atletiek, meewerken aan de schoolkrant en het gekozen zijn tot functies in de verschillende leerlingengraden. Toen hij kandideerde werd gesteld voor de functie van penningmeester, zei hij in zijn verkiezingstoespraak: „Jullie hoeven maar naar mij te kijken om te weten dat ik er niet met de kas vandoor zal gaan.” Hij werd gekozen.

Hij beperkte zich niet tot activiteiten in schoolverband. De familie Farrance was lid geworden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, toen Stephen acht jaar was, en dus nam hij actief deel aan het kerkprogramma. Hij ging naar het jeugdwerk, was een actieve schutter, en werd later wegbaner. Hij werd geordend in het priesterschap en diende het avondmaal rond, tot hij op zekere dag struikelde. Die avond schreef hij in zijn dagboek: „Het avondmaal rondgediend en gestruikeld. Niets gemorst, maar ik kan het beter niet meer riskeren. Het is niet prettig voor degenen die er getuige van zijn.” En dus wijdde hij zich voortaan aan de taak de diakenen te waarschuwen wanneer het hun beurt was om het avondmaal rond te dienen. Als leraar hielp hij met het voorbereiden van het avondmaal in het kleine zijkamertje en was tevens quorumsecretaris.

Stephen stond vier jaar lang van maandag tot vrijdag om half zes 's morgens op om naar de kweekschool te gaan. Twee jaar lang was hij bij alle lessen aanwezig en één jaar was hij slechts één dag afwezig. Het jaar

daarop ging hij naar een toneelfestival met het winnende toneelstuk en kon in dat oord geen vroege kweekschool ontdekken. Zodoende miste hij vier dagen.

„Ik wil onze hemelse Vader graag danken voor mijn vele zegeningen . . .”

Terwijl Stephen nieuwe vrienden maakte en nieuwe dingen deed, schreed de ziekte voort. Zijn hoofd werd achterover getrokken, omdat zijn nekspieren hem niet de steun konden geven die hij nodig had. Wanneer hij voetje voor voetje en zich vasthoudend aan de muur zijn weg door de gangen van de school aflegde, moest hij om de paar meter stilstaan om uit te rusten en te kijken of er obstakels op zijn pad waren.

De mensen maakten opmerkingen. Er waren zelfs volwassenen die naar hem toekwamen en vroegen: „Hoe komt het dat je er zo uitziet?” of, „Wat is er moet jou aan de hand?” In een restaurant dachten de mensen soms dat hij gewoon een slecht opgevoed kind was. Ze zeiden dan dat hij behoorlijk rechtom moest gaan zitten, of niet zoveel ruimte in beslag moest nemen.

Leed hij daaronder?

„Nee, nauwelijks. Als ze zouden weten dat ik het niet met opzet deed, zouden ze niet zo reageren,” zei Stephen.

Zijn oudere broer James begon hem op een gegeven moment op zijn schouders te nemen. Ze maakten er een spelletje van, en de mensen hadden niet in de gaten hoe ernstig het eigenlijk was. Stephen ging altijd alleen op weg naar huis. Na een half blok gelopen te hebben haalde James hem in, nam hem op zijn nek en rende dan verder. Stephen schreeuwde het dan uit van plezier en vaak waren de twee nog eerder thuis dan de andere kinderen. Het gebeurde weleens in een winkelcentrum dat James Stephen droeg en dan van de bedrijfsbewaking te horen kreeg dat zoiets niet toegestaan was. Na een poosje werd Stephen goede vrienden met de bewakers, die zorgden voor een boodschappenwagentje, waar hij overheen

kon hangen. Stephen raakte met mensen bevriend omdat hij de tijd nam hen te observeren. Ik weet nog goed dat hij op een dag in het winkelcentrum tegen mij zei: „Mam, laten we daar even naar toe gaan. Ik wil met die man praten.” Hij ging naar de man toe, feliciteerde hem met zijn promotie en vroeg hem wat zijn nieuwe functie inhield. De man legde het hem uit en ze bleven een poosje met elkaar staan praten. Later vroeg ik Stephen hoe hij wist dat de man bevorderd was. „Als je naar hun uniform kijkt, dan zie je dat ze een aantal gouden biezen op de manchetten hebben. Deze man had er vorige week maar één, en nu had hij er twee, dus dacht ik dat hij wel bevorderd zou zijn.”

Dat Stephen zich zo bewust was van de triomfen en problemen van zijn medemensen was alom bekend. Een medeleerling beschrijft deze eigenschap als volgt: „Je kon altijd met Stephen praten over je problemen. Hij had ook altijd meer belangstelling voor andermans problemen dan die van zichzelf.”

Een andere vriend vertelt: „Hij was altijd opgewekt en vond zichzelf niet belangrijk. Hij vond het belangrijker andere mensen te kunnen helpen, en dat deed hij dan ook, iedere dag. Hij vond zichzelf alleen belangrijk voor zover nodig was om naar onze Vader in de hemel terug te keren. Wat een geweldige, fantastische figuur. Hij huldigde de opvatting: „Ik laat me niet door mezelf in de put drukken.”

„Ik ben dankbaar, hemelse Vader . . .”

Evenals zijn broer en zus ging ook hij zich bezighouden met toneel. Zij waren acteurs. Stephen hield zich bezig met de regie, was geluidstechnicus en leerde iets van toneelbelichting. Hij deed dit op de middelbare school en tijdens de roadshows.

Niemand zag hem als invalide. Thuis was het vanzelfsprekend dat hij bepaalde dingen niet kon doen. Zijn zusje legde het als volgt aan een van haar vriendinnen uit: Stephen kan niet hardlopen, ik kan niet tekenen en James kan niet zingen.” Leven met Ste-

phen leerde de andere leden van het gezin mede te leven, niet alleen met hem, maar met alle mensen.

Stephen legde de school met gemak af en haalde alleen maar hoge cijfers tot de laatste paar jaar van de middelbare school, toen louter het leven en zich voortbewegen een groot deel van zijn energie ging vergen. Zijn gemiddelde op school was echter voldoende. Hij werd voorgedragen als burger van het jaar door de leerlingen en ontving ieder jaar op de middelbare school onderscheidingen wegens verdiensten aan zijn medemensen. In het laatste jaar op school won hij de prijs voor jeugdige burgers en een beurs. Op school verzorgde hij ook iedere morgen een radioprogramma van een uur.

Hij hield regelmatig toespraken in de verschillende vergaderingen van de kerk en bekleedde diverse posities. De leden van de wijk hielden van hem en sterkten hem, terwijl zij op hun beurt moed putten uit zijn gedrag. Hij was secretaris van de Aäronische priesterschap en vice-president van zijn klas op de kweekschool.

Hij was een fervent voorstander van het zendingsprogramma en vroeg de zendingen zo vaak mogelijk bij hem thuis. Stephen was opgetogen toen zijn broer James zijn zendingsoproep kreeg. Hij genoot van de voorbereidingen en vond het heerlijk dat hij mee kon naar Salt Lake City om James naar het zendelingenhuus te brengen. Stephen was er vast van overtuigd dat hij ook eens op zending zou gaan en studeerde ijverig om zich daarop voor te bereiden. In zijn patriarchale zegen stond ook dat hij een zending zou vervullen. Hij verwachtte niet dat hij zoiets geweldigs zou kunnen doen als langs de deuren gaan, maar hij wist zeker dat er voor hem ook een plaats zou zijn.

Iedere dag werd hij wat zwakker. Zijn lichaam raakte steeds meer vervormd, totdat hij bijna dubbelgebogen lag en dag en nacht op een stoel moest hangen. Hij klaagde niet; hij nam de dingen zoals ze waren.

Het schrijven en regisseren van de roadshow van de wijk New Westminster was zijn laatste grote onderneming. De ring Vancouver Brits

Columbia produceerde de gezamenlijke roadshows uit alle wijken. Toen de juryleden terugkwamen met hun uitspraak, had Stephens roadshow de prijs gewonnen.

Toen het applaus wegstierf, nam de ceremoniemeester van de ring de microfoon: „Stephen Farrance, schrijver en assistent-regisseur van de winnende roadshow is vanmorgen gestorven. We hebben dit droeve nieuws tot nu achtergehouden, omdat wij de juryleden niet wilden beïnvloeden. We willen de spelers en de medewerkers bedanken voor het feit dat zij vanavond hebben willen optreden, en willen een bijzonder woord van dank richten tot de familie Farrance, die zo'n geweldige prestatie heeft geleverd. Wij dragen de roadshows op aan Stephen.”

„Hoe kon zijn familie hier zijn vanavond?” vroeg iemand en het antwoord luidde: „Wat konden zij anders doen na al die jaren met Stephen te hebben opgetrokken?”

„Ik wil graag mijn getuigenis geven en onze Vader in de hemel danken voor mijn vele zegeningen . . . voor de zekerheid dat ik in de opstanding een volmaakt lichaam zal ontvangen, dat ik mag weten dat God leeft, dat Jezus de Christus is en dat Joseph Smith een profeet was. Ik ben dankbaar lid te zijn van deze kerk . . .”

Stephen was gezegend met een goed verstand, een levendig gevoel voor humor en het vermogen problemen in hun ware proporties te zien. Hij slaagde erin al deze eigenschappen te combineren en 18 jaar lang een vruchtbaar leven te leiden. Hij was echter geen supermens, geen toonbeeld van deugd of een heilige, maar een hartelijk, liefhebbend, normaal menselijk wezen, met zijn ups en downs, met zijn sympathieën en aversies.

Rond het tijdstip waarop vele jonge heiligen der laatste dagen het zendelingenhuis in Salt Lake City betreden aan het begin van hun tweejarige zending, volttooide Stephen Farrance zijn zending hier op aarde. Stuurde onze hemelse Vader hem vanuit het rijk der zuivere liefde als een voorbeeld dat wij zouden kunnen volgen? Zijn wij niet allemaal enigszins geestelijk verlamd, zo niet lichamelijk, en

hebben wij niet elkanders kracht nodig? Was het zijn zending ons dit te onderwijzen?

In een brief aan Stephens broer James, schreef hun vroegere ringpresident: „Stephen wilde ook zo graag het zendingsveld in, zoals jij. Nu heeft hij zijn roeping ontvangen. Hij is uitstekend voorbereid op het verkondigen van het evangelie en zal een grootse zendingsofdracht vervullen, zonder echter de zware last van zijn handicap te moeten dragen. Zijn geestelijk lichaam is recht van lijf en leden en hij kan uitgaan om het evangelie met kracht en overtuiging te prediken net zoals jij nu doet. Wees goedsmoeds, broeder. Je broer is, net als jij, bezig met de dingen zijns Vader.”

Er werd een herdenkingsdienst gehouden voor Stephen in het ringcentrum te Vancouver. In plaats van bloemen te sturen, stortten zijn vrienden geld in een fonds dat in zijn naam werd opgericht op zijn vroegere middelbare school. Ieder jaar krijgt een leerling die voor zijn eindexamen slaagt en een „uitzonderlijke prestatie heeft geleverd op het gebied van hulp aan andere jongeren en in een geest van ware menslievendheid meer heeft gedaan dan zijn plicht” een beurs van \$ 100 en de Super-Steve onderscheiding.

De ring Vancouver Brits Columbia heeft een „Sportiviteitsprijs ter nagedachtenis aan Stephen Farrance” ingesteld. Deze prijs wordt toegekend aan de kweekschoolgroep, waarvan de leden tijdens de jaarlijkse tekstenjacht het meeste met elkaar rekening hebben gehouden en blijk hebben gegeven van aandacht voor de regels, zuivere inspanning en ware sportiviteit.

Op de herdenkingsdiensten kwamen leden en niet-leden samen om Stephen te gedenken. Een schoolvriend sprak over de dingen die Stephen voor de school en zijn medeleerlingen had gedaan. Hij sprak over zijn vele talenten, zijn verlangen te dienen en het voorbeeld dat hij voor de leerlingen was. De adviseur van Stephens priestersquorum sprak over de dingen die hij in de kerk tot stand had gebracht, zijn enthousiasme voor ieder uitstapje, zelfs al wist hij dat hij niet mee kon

doen en zijn bezorgdheid voor de broeders van de priesterschap. En de bisschop sprak over Stephens geestelijke prestaties. Hij herinnerde de aanwezigen aan zijn rotsvaste getuigenis en hoe hij van iedere gelegenheid gebruik maakte om dit getuigenis uit te dragen. Hij sprak over Stephens verlangen de Heer op alle mogelijke manieren te dienen. Voor het eerst werden leden en niet-leden, samengebracht door de liefde voor Stephen, zich bewust van de vele facetten van Stephens opmerkelijke karakter.

Stephen is achttien jaar geworden. Hij bereikte veel en was voor velen van ons een groot voorbeeld. Hoewel hij moest leven met een gebrekkig lichaam en veel pijn leed, stierf hij op de manier die de Verlosser de getrouwen heeft beloofd: „Zij, die in Mij sterven, zullen de dood niet smaken, want deze zal hun zoet zijn.” (LV 42:46.)

„Wees goedsmoeds, broeder. Je broer is, net als jij, bezig met de dingen zijns Vaders.”

Echtgenotes van algemene autoriteiten: Zuster Ida Jensen Romney

DOOR MAUREEN JENSEN WARD

Er zijn ouders die hun kinderen stukken land of kostbaar porselein nalaten. Maar de erfenis die Ida Jensen Romney, vrouw van president Marion G. Romney, tweede raadgever in het Eerste Presidium, van haar ouders ontving, was nog veel meer waard. De verhalen over haar voorouders die zij als kind aan tafel hoorde bezorgden haar een rijk erfdeel in het evangelie.

„Mijn grootmoeder van moeders zijde werd in Denemarken geboren,” vertelde zij. „Zij had een zuster, Mina, die in de stad ging werken voor een mormoons gezin. Hoewel men in Denemarken geen hoge dunk had van de mormonen, ging Mina zondags met het gezin mee naar de kerk.

Er was een lied in de kerk dat Mina erg mooi vond. Ze leerde het van buiten om het te kunnen zingen terwijl ze met haar werk bezig was. Enige tijd later werd zij gedoopt, maar ze durfde haar eigen familie niet te vertellen dat ze zich bij de mormonen had aangesloten. Op een dag zong ze thuis het lied dat ze zo mooi vond. „O, mijn Vader, zong ze zacht. Haar moeder luisterde naar de woorden zonder iets te zeggen en vroeg toen: „Waar heb je dat geleerd? Dat is nu precies wat ik mijn leven lang geloofd heb.” Mina legde uit dat zij mormoons was geworden en al gauw werd het hele gezin gedoopt.

Zij emigreerden naar Utah, zonder veel persoonlijke bezittingen,” ging zuster Romney verder. „Mina stierf op de vlakten zonder Zion te hebben gezien, maar een groot nageslacht van de familie Jensen is haar onuitsprekelijk dankbaar voor haar getuigenis. Wij zouden hier niet zijn geweest zonder haar.”

Zuster Romney's grootvader kwam ook uit Denemarken.

„Hij liet groene, vruchtbare akkers achter, om naar Zion te komen. De zending vertelde hem hoe geweldig het leven in Zion was en dat hij zestien hectare land zou krijgen als hij kwam. Hij werd naar Levan in het zuiden van Utah gestuurd om een stuk land te ontginnen dat lang niet zo vruchtbaar was als het land dat hij achtergelaten had. Hij wilde de eerste de beste wagen terugnemen naar Denemarken, maar grootmoeder stond erop dat ze bleven.

„Ik heb geleerd dat we offers moeten brengen voor de kerk. Niets dat de Heer van ons vraagt is te veel, zelfs al is het het allerlaatste wat wij kunnen doen.”

De avond dat mijn grootmoeder stierf, riep zij de familie bij haar bed en vroeg hen het lied „Laten wij ons verheugen” te zingen. Met haar laatste ademtocht getuigde zij van de waarheid van het evangelie en zei: „Ik ben dankbaar dat ik mijn leven heb mogen leiden als lid van de kerk.”

Ida Romney werd geboren in Levan (Utah), de stad die haar grootouders hadden helpen ontwikkelen. Haar ouders zetten de traditie van het nalen van de regel, alles over te hebben voor het evangelie, voort. Toen zij zes jaar oud was, ontving haar vader een brief, afkomstig van postbus B, Salt Lake City. Het was een oproep van het Eerste Presidium om zijn vrouw en drie kinderen achter te laten en een zending te vervullen in het noorden van de Verenigde Staten.

„Hij vertrok en liet ons achter met 15 dollar en een zieke koe, vertelde mijn moeder mij. Zij moest heel hard wer-

ken om ons steeds van kleding te voorzien en vader wat geld te sturen. Ze waste en streek voor anderen, verpleegde de zieken en deed wat naaiwerk voor de burens.

Op mijn achtste verjaardag kwam vader terug van zijn zending,” vertelde zuster Romney.

„In zijn afwezigheid had ik het oude pedaalorgel leren bespelen. Moeder zag hem aankomen en liet mij „Elk ziet schoonheid in het rond” spelen, zodat hij die melodie bij het binnemen zou horen. Hij had tranen in zijn ogen toen hij ons allemaal omhelsde na twee jaar afwezigheid.

Enige tijd nadat mijn vader van zijn zending was teruggekeerd, verhuisden wij naar Wasatch County, waar we op een boerderij woonden. Aangezien er geen middelbare school in de buurt was, gingen mijn zus en ik naar de Brigham Young school in Provo. Ik wilde graag onderwijzeres worden.

Moeder stuurde iedere week een doos vol levensmiddelen met de trein mee en wij voerden onze eigen huishouding.

Ik haalde mijn diploma en verhuisde met mijn familie naar Idaho Falls,” zei zuster Romney. Hier ontving zij hetzelfde getuigenis dat de toetssteen was geweest in het leven van haar ouders en grootouders.

„Ik werd geroepen als lid van het zondagsschoolbestuur van de ring Idaho Falls. Mijn opdracht was de leerkrachten in de ring te leren hoe ze zondagsschoollessen in hun wijk moesten geven. Een van mijn medebestuursleden was een man, die afgestudeerd was aan de universiteit van Idaho. Zijn vrouw, die ook een graad bezat, kwam altijd met hem mee naar

mijn lessen. Zij was geen lid van de kerk.

Op een dag zou ik het eerste visioen van Joseph Smith behandelen. Tijdens mijn voorbereidingen moest ik plotseling aan die vrouw denken. Haar aanwezigheid had mij nooit gestoord, maar nu maakte de gedachte dat ook zij deze les bij zou wonen mij bang.

„Het is een ontwikkelde vrouw die is afgestudeerd aan de universiteit,” dacht ik. „Hoe kan ik dat verhaal vertellen waar zij bij is? Ze zal ongetwijfeld denken dat ik gek ben.”

Ik ging naar mijn moeder en zei: „Ik kan deze les niet geven. Ik weet niet eens of het waar is.” Moeder antwoordde: „Hoe kun je dat nu zeggen! Je weet wel degelijk dat het waar is.”

„Ik weet alleen dat mij mijn hele leven geleerd is dat Joseph Smith een visioen had,” zei ik, „maar of het wáár is, dat weet ik niet.” Mijn woorden maakten mijn moeder zo van streek dat zij huilde. Ten slotte zei ze: „Wat deed Joseph Smith toen hij wilde weten welke de ware kerk was? Doe zoals hij.”

„Ik ging naar boven en bad zoals ik nog nooit gebeden had. Ik zei: „Laat mij voor mijzelf weten, dat de kerk de ware kerk is. Laat mij dat voor mijzelf weten, maar niet uitsluitend voor mijzelf,” smeekte ik, „ik moet mijn getuigenis aan anderen kunnen uitdragen.”

„Die zondag gaf ik les zoals nooit tevoren. Ik las niet klakkeloos een aantal woorden voor. Ik wist dat wat ik zei waar was en er was grote vreugde in mijn hart.”

Zuster Romney is geen vreemde in het klaslokaal. Zij heeft verschillende jaren les gegeven in Idaho Falls en aan het Ricks College. Bovendien wist zij nog een doctorale graad te halen aan de Utah State Universiteit, de Brigham Young Universiteit en de Universiteit van Utah.

Ida Jensen en Marion Romney zagen elkaar voor het eerst in Rexburg, (Idaho), voor hij op zending ging. Ze ontmoetten elkaar weer, toen zij afscheid ging nemen van een neef die op zending ging. In september van het jaar 1924 trouwden zij.

„In die eerste huwelijksjaren, toen

Marion nog rechten studeerde, zaten wij financieel erg krap,” zei ze, „ons lievelingsuitje was een avondje naar het Salt Lake Theater. Soms konden wij ons geen plaatsen naast elkaar veroorloven, en zaten we apart, de een op het schellinkje en de andere beneden in de zaal. Heel zelden konden we het ons permitteren met de tram naar huis te gaan.”

Ida's ogen stralen als zij over haar man spreekt. Zij zijn een aanhankelijk stel dat hun leven lang verliefd is gebleven. Het telefoontje dat haar iedere dag het meest welkom is, komt van hem. Hij belt haar altijd op vanaf zijn werk, hoe druk hij het ook heeft, om te zeggen dat hij van haar houdt. Zij op haar beurt bewaart artikelen uit kranten en tijdschriften, waarvan ze denkt dat hij ze interessant zal vinden en leest hem deze voor, als hij 's avonds thuiskomt.

„We lachen veel samen,” zei ze, „hij maakt het leven voor mij waardevol.”

De Romneys zijn geheel en al op elkaar ingespeeld. Zelfs de onuitgesproken gevoelens van de ander voelen zij aan.

„Jaren geleden, toen wij pas getrouwd waren en Marion bezig was een carrière op te bouwen, kwamen een aantal vrienden mij vragen voor een politieke functie. Zij wilden mij afvaardigen naar een conventie die binnenkort gehouden zou worden. Hoewel ik het een interessant aanbod vond, weigerde ik toch, zonder zelfs mijn man te raadplegen. Ik herinnerde mij namelijk dat hij daarvóór op een avond tijdens een gesprek voor de grap eens gezegd had: „Men kent mij tegenwoordig uitsluitend als de man van zuster Romney.” Hoewel hij toen een grapje maakte, wist ik dat ik nooit zou willen dat hij zich zo zou voelen.”

Uit de gedachten van deze vrouw, uit haar gelaat, ideeën en ervaringen blijkt, dat zij geestelijk volwassen is. Haar levenspad is niet altijd over rozen gegaan: haar eerste kind stierf bij de geboorte; ze heeft een gebroken rug gehad en onlangs werd ze getroffen door een beroerte.

„Welke probleempjes ik ook heb, ik weet dat de Heer nabij is. Ik kan tegen

Hem zeggen: „U kent mij; U kent mijn probleem; leer mij het te aanvaarden.”

Niemand van ons heeft de belofte ontvangen dat wij in ons leven geen beproevingen zullen moeten doorstaan. We krijgen allemaal soms moeilijkheden te verduren. Niemand kan de dood ontlopen. Je moet ermee leren leven. Wanneer je met deze dingen geconfronteerd wordt, komt de vraag in je op: „Hoe sterk is je geloof?”

Onze kleinkinderen gaan vaak op een zomerse zaterdag waterskiën. Vroeger maakte ik me dan de hele dag zorgen over hen, tot Marion eens zei: „Wat kun je nu doen om hen te beschermen? Het ligt toch allemaal in de handen van de Heer. Hoe sterk is je geloof?”

Zuster Romney gelooft dat wanneer je je naar beste vermogen voor iets hebt ingezet, je de gevolgen moet aanvaarden. Je moet je vertrouwen in de Heer stellen.

„Ik heb een lang leven achter de rug, waarin ik veel heb zien veranderen. Toen ik geboren werd, reisden we nog met paard en wagen. Er was geen telefoon, er waren geen auto's. Eén ding is echter hetzelfde gebleven: de wereld zal je problemen geven, maar de Heer brengt je vrede.”

Maurine Jensen Ward, moeder van twee kinderen, is ZHV-presidente van de wijk Chicago in de ring Wilmet Illinois.

Boodschap aan de jeugd:

Een constructief leven

DOOR LeGRAND RICHARDS
Lid van de Raad der Twaalven

Wij kunnen, als wij dat willen, onszelf doelen stellen, om ons te leiden en te helpen iets in het leven te bereiken dat de moeite waard is.

Ik wil jullie een paar suggesties geven en beginnen met een ervaring die mij een paar jaar geleden te beurt viel, toen ik toezicht hield op de zendingsgebieden langs de westkust van Noord-Amerika. Het was in het noorden, in het zendingsgebied Alaska Canada, dat ik het volgende verhaal hoorde.

de dochter van de zendingspresident was erin geslaagd een van haar schoolvriendinnen lid te maken van de kerk. Toen het zomervakantie werd, zei ze: „Vader, ik zou de zomermaanden graag in het zendingsveld willen doorbrengen.” En dus riep hij haar als zomerzending en stuurde haar naar Anchorage. De zendingspresident en ik waren aanwezig toen de broeders een doopdienst hielden. Er werden elf mensen gedoopt, van wie er negen bekeerd waren door dit meisje en haar collega. Er was een man die eruit zag of hij iedere positie in de kerk zou kunnen bekleden. Na de doop kwam de dochter van de zendingspresident naar mij toe en zei, terwijl de tranen langs haar wangen stroomden: „O, president Richards, ik ben nog nooit zo gelukkig geweest!” Was het geen geweldig verlangen van dat meisje om haar zomermaanden in het zendingsveld door te willen brengen? En wat een vergoeding, als je schatten in de hemel wilt vergaren!

Een aantal jaren geleden, toen ik ringpresident was in Californië, vroeg een bisschop eens aan een jongeman in zijn wijk of hij bereid was zijn zomervakantie aan het zendingswerk te besteden. Hij studeerde medicijnen, maar hij was bereid te gaan. En weet je wat hij deed? Hij ging bij de jongens en meisjes langs met wie hij op de middelbare school gezeten had en zei: „Mijn kerk heeft mij gevraagd wat zendingswerk voor hen te doen, en ik ben er niet zo goed op voorbereid. Mag ik misschien eerst een paar avonden op jullie oefenen?” Door dit simpele idee bracht hij die

zomer vier van deze vrienden van de middelbare school tot de kerk. Er zijn gelegenheden genoeg om ons heen.

Zoals Jezus zei: „Zoekt eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden.” (Matteüs 6:33.)

Dit betekent dat wij het koninkrijk Gods moeten zoeken op school, waarheen we ook gaan, of wat we ook doen. Als we dat als ons leidend beginsel hebben, zullen wij op het rechte, smalle pad blijven en daar aankomen waar wij zo graag willen zijn. Het evangelie verandert ons leven. Toen ik een paar jaar geleden met zuster Richards in Denemarken was, ontmoetten wij daar een jong echtpaar dat zojuist was teruggekeerd uit de Zwitserse tempel. Ze zei: „Broeder Richards, we zijn pas zes jaar lid van de kerk en we hebben het gevoel of we slechts zes jaar oud zijn. We wisten niet waar het in dit leven om ging, tot de moormoonse zendingen bij ons kwamen en ons het evangelie onderwezen.”

Toen ik president was van het zendingsgebied in Nederland, zag een man die op een avond op weg naar huis was na zijn taak als huisonderwijzer te hebben volbracht, dat er nog licht op mijn kantoor brandde. Hij belde aan en zei: „Ik zag uw licht branden, president Richards, en ik dacht dat u misschien wel geïnteresseerd zou zijn in waar ik op weg naar huis aan dacht. Ik dacht eraan wie ik was en wat ik was toen de zendingen bij mij thuis kwamen en wie en wat ik nu ben. Ik kan gewoon niet geloven dat ik dezelfde man ben. Ik heb andere gewoonten. Ik heb andere gedachten. Ik ben zo veranderd dat ik niet kan geloven dat ik dezelfde man ben.”

Moge God jullie zegenen, in overeenstemming met de rechtvaardige verlangens van jullie hart en jullie het verlangen geven hier op aarde iets waardevols tot stand te brengen. Help mee het koninkrijk Gods hier op aarde te stichten; help mee een betere wereld te maken.

„Waar twee of drie vergaderd zijn”

DOOR GERALD R. SCHIEFER

Thuis kende men het gezinsgebed niet. Daarom maakte ik voor het eerst kennis hiermee bij mijn grootvader, toen de familie gezamenlijk neerknielde. Ik herinner me nog het geweldige gevoel dat ik toen kreeg. Hoewel ik niet alles begreep dat er gebeurde, besepte ik wel dat ze tot onze hemelse Vader spraken en dat er op dat moment liefde en harmonie in het gezin was. De herinnering aan die eenheid heeft mij bij de uitoefening van mijn verschillende kerkelijke functies geweldig geholpen.

Een van de dierbaarste ervaringen was een bijzondere haardvuuravond met de jongeren uit mijn wijk. Op die avond vroeg een der meisjes mij voor te gaan in gebed, aangezien ik hun bisschop was. Wij bogen onze hoofden terwijl ik tot onze Vader in de hemel sprak over het welzijn van de jeugd uit onze wijk en vroeg hen te sterken tegen de verleidingen van Satan. Na dat gebed waren wij in de liefde met elkaar verbonden. De geest had ons wederom getuigd dat het evangelie van Jezus Christus waar is, dat wij daadwerkelijk kinderen van God zijn en een goddelijk doel en een goddelijk bestemming hebben hier op aarde. Onze ogen waren gevuld met tranen en wij voelden dat wij allen op weg waren naar datzelfde doel door dit gezamenlijke gebed.

Matteüs schrijft dat de Verlosser zijn discipelen het volgende heeft onderwezen: „Als twee van u op aarde iets eenparigs zullen begeren, het zal ten deel vallen van mijn Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden.” (Matteüs 18:19-20.)

Het gebed is het middel om Zijn Geest te vragen tot ons te komen. De Verlosser legde deze lering uit in de openbaringen aan de profeet Joseph Smith enkele maanden na de oprichting van de kerk. Hij leerde ons dat wij, als wij gelouterd en gezuiverd zijn, allen zullen vragen om de zegeningen die ons toekomen en dat alles wat wij vragen ons gegeven zal worden. (Zie LV 29:6; 50:29-30.)

Wij leren ook dat het eigenlijke groepsgebed moet worden voorafgegaan door een grondige geestelijke voorbereiding van een ieder van ons afzonderlijk, waarbij wij onszelf louteren en reinigen, zodat wij nederig genoeg zijn om de inspiratie van de Heilige Geest te ontvangen.

De Verlosser geeft het grote voorbeeld van het groepsgebed in het Onze Vader (zie Matteüs 6:9-13). Hier spreekt Hij van „onze” en „ons” om aan te geven dat degene die tot spreekbuis is gemaakt, bidt voor de hele groep.

Het doel van een groepsgebed hangt natuurlijk samen met het soort groep waardoor het gebed wordt opgedragen; maar het voornaamste doel is alle aanwezigen te verenigen of het geloof van hen allen af te stemmen op hetzelfde doel.

Het bovenstaande geldt bij voorbeeld voor een huisonderwijzer en een priesterschapslider die samen neerknielen en zich voor de Heer vernederen, voordat zij de gezinnen van de huisonderwijzer bespreken. Of daarna, het gebed van de twee huisonderwijzers voordat zij op huisonderwijs gaan. Goede voorbeelden zijn ook de openings- en slotgebeden, die worden uitgesproken tijdens bijeenkomsten, zoals avondmaalsvergaderingen of quorumvergaderingen. Het gebed van man en vrouw samen is een groepsgebed, evenals het gebed van ouders en kinderen. Zendingen die aan het eind en het begin van iedere dag samen neerknielen, gebeden die worden uitgesproken tijdens vergaderingen van het uitvoerend comité, van het ringpresidium, van het quorumspresidium, van de zondagsschool, ja, zelfs gebeden die plaatsvinden tijdens algemene conferenties behoren alle tot de groepsgebeden en vertonen alle dezelfde overeenkomsten. Eén persoon heeft de verantwoordelijke taak te spreken namens de groep bij het dankzeggen en het afsmecken van de zegen des Heren voor allen. Dit vereist nederigheid en harmonie met de Geest zodat men door de Heilige Geest deze zegeningen leert kennen, waarvan de hele groep profiteert. Anderen in de groep hebben de verantwoordelijkheid de woorden voor zich te herhalen en hun geloof te bundelen voor het verkrijgen van dezelfde zegening. Als dit in ieder groepsgebed het geval was, dan zou de schitterende belofte des Heren in vervulling gaan: „Wat gij ook in geloof zult bidden, zult gij ontvangen, indien gij volgens Mijn gebod verenigd zult zijn in gebed.” (LV 29:6.)

De mooiste herinnering bewaar ik aan het groepsgebed. Een dierbare herinnering bewaar ik bij voorbeeld aan een ringconferentie, waarbij het ringpresidium en broeder James E. Faust aanwezig waren. Midden onder deze vergadering kregen wij het bericht, dat de ZHV-presidente en haar nog ongeboren baby het gevaar liepen hun leven te verliezen, vanwege complicaties bij de geboorte. Toen dit nieuws ons bereikte stelde broeder Faust voor in gebed neer te knielen en ons geloof te richten op dat ene doel, terwijl de ringpresident bad voor het leven van deze zuster en haar kind. Het was een geweldige ervaring toen de

Geest ons eensgezind een zegen over dat gezin liet afsmecken. Nog voor het einde van de vergadering bereikte ons het bericht dat de moeder en de te vroeg geboren zoon in goede gezondheid verkeerden.

Ik herinner mij nog een ontroerend groepsgebed dat uitgesproken werd op een getuigenisvergadering tijdens een meisjeskamp van de OOV in de High Sierras. Een meisje gedroeg zich nogal opstandig. Wij hadden haar na een openhartig gesprek overgehaald te blijven. Het meisje dat het openingsgebed uitsprak tijdens deze getuigenisvergadering werde geïnspireerd de Heer te vragen: „ . . . dat die leden van de groep die geen getuigenis hebben zich kunnen vernederen, zodat zij kunnen worden aangeraakt door de Heilige Geest en het getuigenis kunnen ontvangen, dat Jezus de Christus is, dat Joseph Smith zijn profeet is, en dat het evangelie, belichaamd in de kerk, waar is.” Ik weet zeker dat ik slechts een van de velen was die de Here smeekten deze zegening te geven.

Die getuigenissen gegeven tegen een achtergrond van hoge pijnbomen en sequiobomen waren werkelijk inspirerend. Tegen het eind van de bijeenkomst, toen een ieder van ons van de Geest vervuld was en de tranen in onze ogen stonden, stond het opstandige meisje op en vertelde ons over de geestelijke opleving die zich zojuist in haar had voltrokken; dat zij een getuigenis van de Heilige Geest had ontvangen, dat de kerk inderdaad de enige ware kerk was. Ze beloofde zich aan de richtlijnen van de kerk te houden en zo te leven dat ze een tempelhuwelijk waardig zou zijn. Jaren later, toen ik een receptie na haar tempelhuwelijk bijwoonde, sprak ik wederom een dankgebed

uit over het feit dat wij ons verenigd hadden in gebed, zodat wij getuige hadden kunnen zijn van dat grote wonder in de High Sierras.

Bij een andere gelegenheid kreeg ik van een ringpresident opdracht een bezoek te brengen aan twee broeders die in de loop der tijd erg vijandig tegenover elkaar waren komen te staan. Het was dus al gauw duidelijk dat mijn advies geen vruchten zou afwerpen en dus vroeg ik hen met mij in gebed te gaan. Ik knielde neer en sprak met de Heer. Ik vroeg toen hen beiden na elkaar te bidden. Terwijl wij allen baden om eenheid en vergeving, verdwenen de oude tegenstellingen. De tranen stonden de twee broeders in de ogen omdat zij zich verzoend en een voelden in het werk voor het koninkrijk Gods.

Wanneer ik in de loop der jaren opdracht kreeg op ringconferenties, in een wijk of op een haardvuuravond te spreken, luisterde ik altijd heel aandachtig naar de openingsgebeden. Aangezien de persoon die bidt gewoonlijk een zegen afsmeekt over de spreker, smeed ik de Heer altijd deze bede te verhoren. Vaak vraagt degene die bidt om geestelijke communicatie tussen de spreker en de toehoorders. Ik smeed onze hemelse Vader dan de gemeenten ontvankelijk te maken voor de dingen die de Geest door mij zou kunnen zeggen.

Het is mijn ervaring dat het groepsgebed even verheffend en geestelijk even bevredigend kan zijn als elke andere ervaring. Het succes van het groepsgebed hangt af van de voorbereiding van degene die het gebed uitspreekt en van de ontvankelijke harten van hen voor wie het gebed wordt uitgesproken.

Gerald R. Schiefer, electrotechnicus, heeft een contract voor een jaar bij de Amerikaanse marine als niet-wetenschappelijk adviseur. Hij woont in de Virginia Beachwijk in de ring Norfolk, Virginia.

(vervolg van bladzijde 4)

En kunnen wij zelf ons geloof niet aanwenden voor de verdere uitbreiding van dit werk? Enos riep de Heer in krachtig gebed aan, waarop hij van Hem de belofte ontving dat de Lamanieten behouden zouden worden. Wat zou het heerlijk zijn als er dagelijks in een miljoen mormoonse gezinnen werd gebeden om bespoediging van het werk onder deze, hun broeders, zodat de deuren voor hen opengaan.

De Lamanieten moeten zich in kracht en waardigheid verheffen ten einde zich volledig aan te sluiten bij hun broeders en zusters van Gods huisgezin en zijn werk voort te zetten ter voorbereiding van die dag dat de Here Jezus Christus zal wederkomen om zijn volk te leiden, wanneer het duizendjarig rijk wordt ingeluid, de aarde zal worden vernieuwd en haar paradijsheerlijkheid zal ontvangen, en de verschillende landen één land zullen worden. Immers de profeten hebben gezegd: „Het overblijfsel van het huis van Jozef (zal) in dit land worden gevestigd; en het zal een land hunner erfenis zijn; en zij zullen de Here een heilige stad bouwen, zoals het Jeruzalem van ouds; en zij zullen niet meer worden beschaamd, totdat het einde komt, wanneer de aarde zal vergaan.” (Ether 13:8.)

Hierin heb ik het volste vertrouwen.

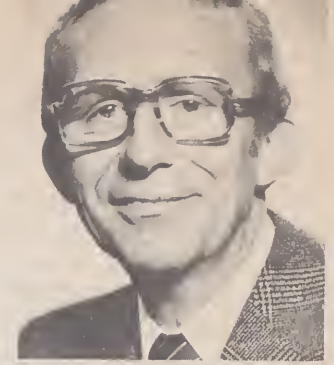
(vervolg van bladzijde 12)

en zusters. Om gelijk aan Hem te worden moeten ook wij vaders en moeders worden en trouwen in zijn heilige tempel op de manier die Hij heeft gesteld. Leven in een gezin, zoals God ons heeft voorgeschreven, betekent het grootste aantal goede vrienden, en het grootste aantal goede dingen om voor eeuwig over te praten en met elkander te delen.

Vriendschap nu, is een groot grondbeginsel van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, dat er op gericht is, zoals de profeet Joseph Smith zei: „in de wereld een ommekeer teweeg te brengen . . . een einde te maken aan oorlogen, twisten en mannen tot vrienden en broeders te maken.” De grootste vriend is hij die iets goeds en eeuwigs te delen heeft met anderen. De profeet zei immers: „Wanneer hij mijn vriend is — een oprechte vriend — dan zal ik zijn vriend zijn, en hem het evangelie van zaligheid verkondigen en hem goede raad geven.” (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 335.) De waarheid is dat geen van ons ooit zalig kan worden, of volkomen gelukkig of volmaakt kan zijn, zonder al het mogelijk te doen om het evangelie of de wil van onze Vader aan onze geliefden en onze vrienden, gestorven of nog op aarde vertoevend, bekend te maken. (LV 128:18.) Hiervoor moeten wij onder andere werk verrichten dat slechts in de tempel van God plaats kan vinden. Denk u eens in hoe groot onze vriendenkring zou worden, wanneer zij wordt uitgebreid met hen die de duisternis en het ongelooft hier of in het hiernamaals overwinnen, omdat wij hun het geloof in de Here Jezus Christus hebben gebracht! Welk een geweldige vriend is hij die goed nieuws brengt, hoop, troost en goede raad schenkt, die iemand tot het eeuwige leven bij onze Vader in de hemel voeren!

WERKEN OM DE WERKEN ZIJN LEEG

Eugène Engelbert

Geliefde broeders en zusters

Hoewel het nog vroeg was hoorde ik in mijn hotelkamer het opkomend geluid van het nabije verkeer.

Ik lag vredig en rustig te peinzen over de boodschap die ik u wenste te geven. Toen plotseling de roep tot activiteit, die als het ware door het verkeersgeluid tot mij doordrong, mij het feit verweet dat ik aan het overdenken was: had ik niets beters te doen? Had ik niet te schrijven?

Deze taakgerichtheid drong het nadenken terug terwijl juist het nadenken de basis van elke handeling moet zijn.

Aangezien dit verschijnsel mij verontrustte besloot ik het u voor te leggen.

Waar komt deze voor velen van ons zelfs koortsachtige drang naar daden, naar prestaties vandaan?

Ik ben geneigd de oorsprong ervan in ons huidig economisch systeem te zoeken.

Sterk door ons „geloof“ in succes zijn wij mensen tot „werken“ overgegaan op zoek naar het nodige comfort, de nodige geriefelijkheid, onontbeerlijk voor een leven dat de moeite waard is om te leven.

Het doel was en blijft goed. Het aanwenden van de middelen noopt ons tot nadenken. Ons gehele arsenaal aan vernuft hebben wij ten dienste van een productieapparaat aangewend en dit met zo'n succes dat wij er aan toe zijn ons af te vragen of onze productiedrang niet in strijd is met de wijsheid die we aan de dag zouden moeten leggen voor wat het aanspreken van onze bodemschat betreft.

Hoe het ook zij, onze huidige „jacht“ naar welzijn is voor velen een behoefte op zich geworden. Wij streven er niet meer naar als middel tot waardig leven maar als doel. Naar mijn gevoel hebben velen zich door het dynamisch karakter dat van het bezig zijn uitgaat laten meeslepen. Men zal van hen zeggen: „Zij waren zo actief dat ze vergaten te leven!”

Laten wij, leden van de kerk, ervoor waken. Wij zijn allen blootgesteld aan de invloed van deze „koortsachtige“ drang naar tastbare prestaties. Zie toe dat het niet tot ons kerkelijk leven doordringt. „En zoekt altijd het aangezicht des Heren, *opdat gij uw ziel in lijdzaamheid moogt bezitten* en gij zult het eeuwige leven hebben.” (LV 101: 38.) Waar ligt dan in ons kerkelijk leven het vergelijkbaar gevaar zoals hierboven geschetst? Vergelijkbaar is het indien wij ons een wat actievere belangstelling voor onze burens of het wat langer nadenken over het welzijn van onze kinderen gaan verwijten omdat ons huisonderwijsprogramma nog niet helemaal af is.

Ook vergelijkbaar is het als wij geneigd zijn een vriendschappelijk gesprek, zo nodig om onze relatie met een van

onze raadgevers te versterken, uit te stellen ten behoeve van onze statistische gegevensanalyse.

Nog steeds vergelijkbaar is het als wij voorbijgaan aan de behoefte om de Schriften te bestuderen omdat wij ons leslokaal in de zondagsschool nog moeten behangen.

Zeker zijn al deze werken belangrijk, maar laat ons zoeken naar het beter besteden van onze tijd en het beter kiezen van onze prioriteiten opdat wij het ene niet latende het andere toch doen.

Hoe belangrijk werken ook mogen zijn, zij moeten de weerspiegeling blijven van onze betrokkenheid, van ons geloof. Zij mogen niet een doel op zich worden want dan verliezen ze hun authenticiteit.

Onze werken zullen dan pas geloofwaardig, pas echt zijn als zij de uitdrukking van onze liefde zijn. Een mens die helpt omdat hij liefheeft, helpt anders dan iemand die het beroepshalve doet. Een dienaar Gods die zijn medemens uit liefde dient komt anders over dan iemand die het doet omdat het zijn taak is. Werken om de werken zijn leeg.

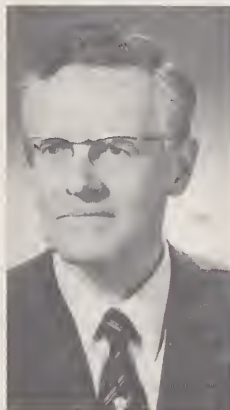
Jacobus zegt ons: „Wat nuttigheid is het mijn broeders indien iemand zegt dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet?” Laat ons niet zo te werk gaan dat een andere apostel ons eens zal moeten zeggen: „Wat nuttigheid is het mijn broeders, indien iemand zegt dat hij de werken heeft en hij heeft het geloof niet?”

Laat ons zo leven dat later niet gezegd kan worden: „Zij hebben zo gewerkt dat zij vergaten te leven, vergaten lief te hebben”.

Moge de Heer ons vaak verenigen opdat wij mogen leren elkaar lief te hebben, onze werken zullen des te vruchtbaarder zijn.

Wij moeten de waarschuwingen die wij ontvangen, zien als zegen

Immo Luschin v. Ebengreuth
president van de Zwitserse tempel

Het is een voorrecht te mogen getuigen van de goddelijke waarheid. Ik ben bijzonder dankbaar dat wij in de gelegenheid zijn ons te verheugen in het leiderschap van onze geliefde president, Spencer W. Kimball, die naar mijn vaste overtuiging een profeet van God is.

Ik ben op dit moment ook dankbaar dat ik het voorrecht heb in de kerk te mogen dienen in een positie waarin sterfelijke mensen heel dicht kunnen komen bij die dingen die niet waargenomen kunnen worden door onze vijf zintuigen, maar niettemin even reëel zijn als alles dat u kunt aanraken,

ja, nóg reëler, omdat deze geestelijke dingen nooit zullen voorbijgaan.

Het is betreurenswaardig dat de mensheid zich in deze tijd in een toestand bevindt waarin zo veel kennis van en inzicht in het werkelijke doel van ons sterfelijke leven verloren is gegaan, terwijl wij toch leven in een tijd van vergevorderde techniek en de hoogste levensstandaard genieten die ooit bereikt is. Het schijnt dat deze tijd er inderdaad een is van „eet, drinkt en weest vrolijk, want morgen sterven wij.” (2 Nephi 28:7.)

De waarheid is, dat dit sterfelijke leven, tussen geboorte en dood, meer is dan een toevallige gebeurtenis, die aangewend moet worden om er al het mogelijke plezier uit te halen, zoals veel mensen door misleiding zijn gaan denken.

De waarheid is, dat dit sterfelijke leven van ons maar een van de verschillende fasen van bestaan is. Tot op zekere hoogte is het gebaseerd op datgene wat wij in het voorgestelde leven bereikt hebben, het leven dat wij het voorbestaan noemen. Daar namen de kinderen van God het besluit naar deze aarde te komen en beproefd te worden of „zij alles zullen doen wat de Here, hun God, hun ook zal gebieden.” (Abraham 3:25.) En dit is precies wat we nu aan het doen zijn: wij bereiden ons voor op onze volgende staat die voor ieder de laatste staat zal zijn. Ik zal nu uit het Boek van Mormon, Alma 34:32 citeren, waar een groot man van God en een voortreffelijk prediker, Amulek genaamd, wordt aangehaald: „Want ziet, dit leven is de tijd voor de mens om zich voor te bereiden God te ontmoeten; ja, ziet, de tijd van dit leven is de tijd voor de mensen om hun arbeid te volbrengen.”

Dit is nu een zeer duidelijke verklaring die niet voor een verkeerde uitleg vatbaar is. Dan gaat hij voort, „Ik verzoek u dat gij de dag uwer bekering niet tot het einde uitstelt; want na deze dag des levens, die ons is gegeven om ons op de eeuwigheid voor te bereiden, volgt, indien wij onze tijd in dit leven niet nuttig besteden, de nacht der duisternis, waarin geen arbeid kan worden volbracht.” Dit betekent dat wij, als wij nu niet met veel energie en volharding aan onze vervolmaking werken, hiervoor later geen gelegenheid meer zullen hebben. Met deze nacht der duisternis wordt de periode van ons bestaan bedoeld tussen sterfelijke dood en opstanding. Deze nacht kan goed worden vergeleken met de nacht zoals die in ons dagelijks leven op de dag volgt. Zij die gedurende de dag goede werken hebben verricht, en zich zodoende tevreden voelen, zullen ontdekken dat zij zich in een toestand van rust en kalmte bevinden, die hen echter niet zal beletten zeer actief bezig te zijn met een werk dat de Heer geschikt voor hen acht.

Zij, echter, die hun tijd in dit leven niet nuttig gebruikten zullen niet in de gelegenheid zijn zich in deze nacht der duisternis te verheugen, maar zullen gekweld worden door de herinnering aan hun slechte daden en hun machteloosheid om nog langer te kunnen voldoen aan hun begeerten en verlangens van tijdelijke aard. Zo iemand zal ontdekken dat hij zich in een betreurenswaardige toestand bevindt omdat „de eisen van goddelijke gerechtigheid zijn onsterfelijke ziel tot een levendig besef van zijn eigen schuld doen

ontwaken, hetgeen . . . zijn borst met schuld en pijn en smart zal vervullen, hetgeen als een onuitblusbaar vuur is, waarvan de vlammen voor eeuwig opstijgen.” (Zie Mosiah 2:38.) Dit is de meest nauwkeurige beschrijving van de hel die in de literatuur voorkomt. Amulek gaat verder . . . „Wanneer gij in die bedenkelijke toestand zijt gekomen, kunt gij niet zeggen: Ik zal mij bekeren, ik zal tot mijn God terugkeren. Neen, gij kunt dit dan niet zeggen; want dezelfde geest, die uw lichaam in bezit heeft ten tijde, dat gij uit dit leven gaat, zal macht hebben om uw lichaam in die eeuwige wereld te bezitten. Want ziet, als gij de dag van uw bekering tot de dood hebt uitgesteld, zijt gij aan de geest van de duivel onderworpen, en hij verzegelt u als de zijne; daarom heeft de Geest des Heren Zich aan u onttrokken en heeft Hij geen woonplaats in u; en de duivel heeft u geheel in zijn macht; . . .” (Alma 34:34, 35.)

Onze hemelse Vader laat zien dat Hij veel van ons houdt, wanneer Hij ons bij monde van profeten van al deze dingen in kennis stelt, zodat wij worden gewaarschuwd voor de onvermijdelijke gevolgen van onze daden tijdens dit leven.

In de tweede wereldoorlog liep ik op een avond aan het front over een pad waar ik eigenlijk had moeten kruipen . . . Er was voldoende licht van de sterren om op een flinke afstand bewegende schaduwen te kunnen waarnemen. Plot-

seling hoorde ik, misschien een meter voor mij, een geluid dat klonk als het knallen van een zweep. Iemand had een schot op mij afgevuurd en gelukkig gemist, maar mij wel een bijzonder welkome waarschuwing gegeven, en mij erop attent gemaakt wat ik had moeten doen.

Vanaf dat moment kroop ik en was dankbaar voor de waarschuwing en voor het feit dat het bij een waarschuwing gebleven was.

Mogen de woorden van God, „gesproken . . . bij monde van zijn heilige profeten, van oudsher,” (Handelingen 3:21) ons helpen een waarschuwing te herkennen, juist wanneer we deze het meest nodig hebben.

Mogen wij ons ook realiseren hoe goed onze Heer en Heiland is. Immers, Hij geeft ons een levende profeet die ons zijn geest en wil overbrengt.

Moge de Heer onze profeet zegenen. Moge Hij ons zegenen zodat wij het sterfelijke leven dat wij nu leiden op zijn waarde kunnen schatten en het kunnen zien als de laatste en beslissende periode van voorbereiding op ons bestaan in het hiernamaals.

Moge het bestaan in het hiernamaals voor ieder van ons het eeuwige leven zijn, bid ik nederig in de naam van Jezus Christus. Amen.

WELZIJN '76

„Ik had er geen idee van dat de mormonen zich zo zeer bewust waren van het belang van de gezondheidszorg.“

„Waar kan ik een Boek van Mormon kopen?“

„Ik heb maar één vraag — hoe wordt ik lid van deze kerk?“

Dit is een greep uit de uitspraken die werden gedaan op de „Health Awareness '76“, een tentoonstelling over de gezondheidszorg die door medische zendelingen van de kerk op de Filippijnen werd georganiseerd. De eerste twee dagen van deze tentoonstelling leverde voor het zendingsgebied Manilla (Filippijnen) reeds ruim 800 aanvragen op van volwassen niet-leden, die meer over de kerk wilden weten. En dat was nog maar het begin. Men schat dat op het ogenblik dit evenement op het eiland Luzon al meer dan een miljoen bezoekers heeft getrokken.

Welzijn '76 was het idee van elf jonge medische zendelingen die op zoek waren naar een methode om grote aantallen mensen te bereiken. Toen overheidsfunctionarissen en gezondheidsinstellingen van hun plannen hoorden, zegden zij geestdriftig hun steun toe, zelfs zozeer dat er meer dan twintig organisaties bijdragen tot deze tentoonstelling leverden in de vorm van informatie en personeel.

Vooraf de overheid was zeer enthousiast. Toen bijvoorbeeld gouverneur Eulogio Rodriguez van de provincie Rizal hoorde over de plannen voor de tentoonstelling belegde hij een bijzondere stafvergadering om zijn personeel een overzicht te geven van wat daar te zien zou zijn en gaf zijn werknemers vervolgens opdracht er met hun gezin heen te gaan.

Staatssecretaris voor onderwijs, Juan Manual, verzond een brief aan alle scholen waarin stond vermeld dat alle

leerlingen in de gelegenheid moesten worden gesteld de tentoonstelling onder schooltijd te bezoeken. Burgemeesters en honderden andere gemeenteraadsleden bezochten Welzijn '76 op diverse standplaatsen tijdens de rondreis van de tentoonstelling door het gebied in de verre omtrek van Manilla. Nog voor de officiële opening kwamen er verzoeken binnen van verschillende andere steden om Welzijn '76 ook daar te laten verschijnen.

In Cavite City, even ten zuiden van Manilla, kondigde burgemeester Eduardo De Guzman een „gezinsweek“ af voor de hele stad, met het doel de geestelijke en lichamelijke volksgezondheid te bevorderen. Daarbij vormde welzijn '76 het belangrijkste evenement.

Naast de steun van de overheid, zorgden ook nieuwsmedia voor gunstige publiciteit. Toen de tentoonstelling in het ringgebouw van Manilla

werd geopend, versloeg de pers de gebeurtenis voor naar schatting een vijf miljoen mensen. Bovendien wijdde een nationaal televisienetwerk tijdens de eerste dagen na de opening een speciaal programma van telkens een half uur aan de tentoonstelling. Een hoofdbestanddeel van dit programma was een interview met de artsen James Mason en Isaac Ferguson van de afdeling welzijnszorg van de kerk. Doktor Mason sprak daarbij o.a. over het woord van wijsheid en de herkomst daarvan.

De tentoonstelling zelf was een kleurrijke combinatie van films, uitstallingen van inzendingen, posters, wandschilderingen, dia's, demonstraties en zelfs poppenkastvoorstellingen. De mobiele röntgenwagen van de „Philippines Tuberculosis Society“ zorgde voor kosteloze doorlichting en er werden gratis medische consulten verschaft. Het Aziatische Hartcentrum gaf een demonstratie van mond-op-mondbeademing. Een inzending op de tentoonstelling werd verzorgd door de „Green Revolution“ (de groene revolutie); een beweging die wordt gesteund door mevrouw Imelda Marcos, de echtgenote van de president van de Filipijnen. Het doel van deze organisatie is mensen op te leiden, die anderen kunnen leren hoe zij beter kunnen rond komen en beter kunnen eten door een eigen moestuin aan te leggen. Dit is natuurlijk helemaal in overeenstemming met de aansporing die de heiligen der laatste dagen van president Kimball hebben ontvangen om zelf groenten te gaan kweken en vruchtbomen te planten. De Green Revolution-stand verkocht allerlei zaden aan amateur-tuinders en op deze manier zijn een aantal wijken en gemeenten begonnen aan een eigen welzijnsproject.

Het grote belang van zindelijkheid, behoorlijke voedselbereiding en goede sanitaire voorzieningen werd er ook door middel van demonstraties aan de bezoekers onderwezen. Bijna 92 procent van alle Filipijnse kinderen is besmet met de een of andere parasiet, waarvan het merendeel door goede hygiënische verzorging wel is te voorkomen. Er was een afdeling waar moeders het een en ander werd bij-

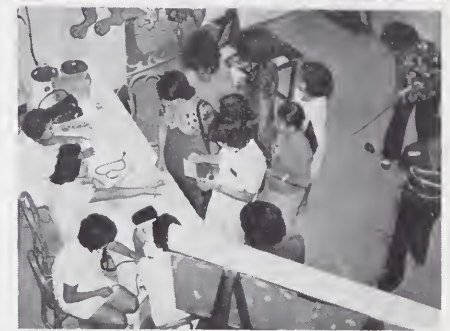
gebracht over ondervoeding en uitdrogingsverschijnselen, waar zij in de gelegenheid werden gesteld hun kinderen te wegen om na te gaan of zij ondervoed waren. Waar zulke toestanden aan het licht kwamen, ontvangen de mensen momenteel adviezen en voedingsleercursussen van lokale overheidsinstanties en van de leraren van hun eigen plaatselijke zustershulpvereniging.

Met medewerking van de plaatselijke gezondheidsdiensten ontvingen duizenden injecties tegen cholera, tyfus, pokken, tuberculose en kinderverlamming. Er werden verschillende gevallen van tuberculose en andere aandoeningen van de ademhalingsorganen ontdekt, die nu behoorlijk kunnen worden behandeld, waarbij tevens maatregelen tegen verdere verspreiding worden genomen.

Er was zelfs een speciale afdeling voor kinderen, waar men door het vertonen van teken- en andere films en een poppenkast van alles kon leren over gezondheid en zindelijkheid. Na de opening in het ringgebouw van Manilla verhuisde de tentoonstelling naar het Araneta Coliseum, waar verleden jaar augustus de gebiedsconferentie was gehouden. Dit gebouw ligt midden in een groot winkelcentrum en de tentoonstelling werd er in drie dagen tijd door vijftienduizend mensen bezocht. Binnen een week was het zendingskantoor van Manilla overstroomd met aanvragen van mensen die meer informatie wilden hebben – er werden ruim twaalfduizend introductiekaarten ingevuld.

Toch was dat alles nog maar een begin. Van het gebied rond Manilla reisde de tentoonstelling naar andere steden. Ook Baguio was in de route opgenomen, een populaire vakantieplaats, waar de tentoonstelling een belangrijk onderdeel vormde van het zomercarnaval en waar men drie maanden zou blijven staan. De Philippines Constabulary, een onderdeel van de strijdmacht, stelde vrachtwagens ter beschikking voor het vervoer van de talloze kratten en dozen waarin de apparatuur en het vele demonstratiemateriaal van de tentoonstelling moest worden verpakt.

Honderden werkuren werden vrijwillig

beschikbaar gesteld door leden van de kerk, die ingewikkelde modellen, wandschilderingen en kunstzinnige affiches vervaardigden. Volgens iemand die nauw betrokken was bij de voorbereiding van en medewerking aan de tentoonstelling heeft dit evenement de „medische, gewone, ring- en districtszendingen en alle kerkelijke leiders verenigd in een groots opgezette, krachtige poping om het welzijn van de mens te verhogen en het evangelie te verbreiden.“

Welzijn '76 heeft zijn uitwerking gehad op het leven van duizenden en wel op verschillende manieren. Velen zullen voortaan een betere gezondheid genieten door hetgeen zij daar hebben geleerd. Er zullen zich minder ziektegevallen voordoen en er zullen minder ondervoede en door parasieten geplaagde kinderen zijn. Vele gezinnen zullen voordeliger en voedzamer eten dankzij de tuinbouwprojecten waartoe zij op de tentoonstelling werden aangezet.

Welzijn '76 betekende voor duizenden eveneens een eerste kennismaking met het herstelde evangelie en velen ondervinden nu hoe hun leven wordt verrijkt door de zegeningen van hun lidmaatschap in de kerk.

